

**Bryssel den 19 juni 2026
(OR. en)**

10602/26

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0059(COD)**

**CODEC 1194
MIGR 164
JAI 834
COMIX 148
RELEX 850
PE 85**

INFORMERANDE NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, rådets direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG – Resultatet av Europaparlamentets första behandling (Strasbourg den 15–18 juni 2026)

I. INLEDNING

I enlighet med bestämmelserna i artikel 294 i EUF-fördraget och den gemensamma förklaringen om praktiska bestämmelser för medbeslutandeförfarandet¹ har informella kontakter ägt rum mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen i syfte att nå en överenskommelse om detta förslag vid första behandlingen.

¹ EUT L 145, 30.6.2007, s. 5.

I detta sammanhang lade ordföranden för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE), Javier ZARZALEJOS (EPP, ES), som företrädare för LIBE-utskottet fram ett kompromissändringsförslag (ändringsförslag 4) till ovannämnda förslag till förordning, som föredraganden Malik AZMANI (Renew, NL) hade utarbetat ett förslag till betänkande om. En överenskommelse om detta ändringsförslag hade nåtts vid de ovannämnda informella kontakterna. Dessutom lade de politiska grupperna Verts/ALE och The Left fram förslag om att förkasta kommissionens förslag (ändringsförslagen 2 respektive 3). Den politiska gruppen Renew lade fram ett förslag som rör förfaranden² och LIBE-utskottet lade fram en begäran om delad omröstning om förslaget till lagstiftningsakt, som endast skulle gå till omröstning om förslaget som rör förfaranden antogs.

II. OMRÖSTNING

Vid omröstningen i plenum den 17 juni 2026 antogs kompromissändringsförslaget (ändringsförslag 4) till det ovannämnda förslaget till förordning. Inga andra ändringsförslag antogs.

Det ändrade kommissionsförslaget utgör med förbehåll för juristlingvisternas slutgranskning Europaparlamentets ståndpunkt vid första behandlingen, vilken återges i lagstiftningsresolutionen i bilagan³.

Ståndpunkten motsvarar det som institutionerna tidigare kommit överens om. Rådet bör därför kunna godkänna Europaparlamentets ståndpunkt efter juristlingvisternas granskning.

Akten kommer då att vara antagen i den lydelse som motsvarar parlamentets ståndpunkt.

² Enligt artikel 60.3 får en grupp eller det låga tröskelvärdet begära omröstning i kammaren om ändringsförslag till förslaget till lagstiftningsakt i stället för den preliminära överenskommelsen.

³ Den version av parlamentets ståndpunkt som finns i lagstiftningsresolutionen har markerats för att ange de ändringar som har gjorts genom ändringsförslagen till kommissionens förslag. Tilläggen till kommissionens text markeras med *fetstil och kursivering*. Symbolen ”■” anger struken text.

P10_TA(2026)0207

Gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen (återvändandeförordning)

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 17 juni 2026 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, rådets direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG (COM(2025)0101 – C10-0047/2025 – 2025/0059(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2025)0101),
- med beaktande av artiklarna 294.2 och 79.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag för parlamentet (C10-0047/2025),
- med beaktande av artikel 294.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av det motiverade yttrande från den franska senaten som lagts fram i enlighet med protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, och enligt vilket utkastet till lagstiftningsakt inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen,
- med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 18 september 2025¹,
- efter att ha hört Regionkommittén,
- med beaktande av den preliminära överenskommelse som godkänts av det ansvariga utskottet enligt artikel 75.4 i arbetsordningen och det skriftliga åtagandet från rådets företrädare av den 10 juni 2026 att godkänna parlamentets ståndpunkt i enlighet med artikel 294.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av artikel 60 i arbetsordningen,

¹ EUT C, C/2026/33, 16.1.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj>.

- med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A10-0048/2026).
- 1. Europaparlamentet antar nedanstående ståndpunkt vid första behandlingen.
- 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på nytt lägga fram ärendet för parlamentet om den ersätter, väsentligt ändrar eller har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag.
- 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 17 juni 2026 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2026/... om inrättande av ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, rådets direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG*

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING,

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 79.2 c,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet³, och

* TEXTEN HAR ÄNNU INTE GENOMGÅTT JURISTLINGVISTISK SLUTGRANSKNING.

¹ EUT C [...], [...], s. [...].

² EUT C [...], [...], s. [...].

³ Europaparlamentets ståndpunkt av den 17 juni 2026.

av följande skäl:

- (1) I egenskap av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa bör unionen ha en gemensam politik för återvändande av tredjelandsmedborgare som inte har rätt att vistas i unionen. En effektiv återvändandepolitik är en viktig del av ett trovärdigt system för migrationshantering.
- (2) Genom denna förordning inrättas ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som ***vistas olagligt i medlemsstaterna*** på grundval av ett gemensamt förfarande för återvändande, ***effektivt samarbete med tredjeländer, skyldigheter för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, en uppsättning verktyg för*** hantering av ***effektiva återvändanden, inbegripet åtgärder som ger incitament till återvändande,*** och samarbete ■ mellan medlemsstaterna.

- (2a) *I enlighet med artikel 72 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt påverkar denna förordning inte medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.*
- (3) Ett gemensamt system för effektiv hantering av återvändandet av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen bör inrättas för att bidra till genomförandet av den övergripande strategi som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351⁴. Det **gemensamma** systemet bör bygga på integrerat beslutsfattande för att säkerställa samstämmighet och effektivitet i de insatser som görs och de åtgärder som vidtas av unionen och dess medlemsstater inom ramen för deras respektive befogenheter.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 av den 14 maj 2024 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013 (EUT L 222, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

- (4) Europeiska rådet har konsekvent betonat vikten av beslutsamma åtgärder på alla nivåer för att underlätta, öka och påskynda återvändandena från Europeiska unionen. I oktober 2024 uppmanade Europeiska rådet kommissionen att snarast lägga fram ett nytt lagstiftningsförslag.
- (5) I de strategiska riktlinjer för lagstiftningsprogrammet och den operativa programplaneringen på området med frihet, säkerhet och rättvisa som antogs av rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 12 december 2024 påpekas att en framgångsrik återvändandepolitik är en hörnsten i ett övergripande och trovärdigt asyl- och migrationssystem i unionen. I de strategiska riktlinjerna efterlyses för detta ändamål utveckling och genomförande av en mer beslutsam och övergripande strategi för återvändande genom en brådskande uppdatering av den rättsliga ramen.

- (6) En effektiv återvändandepolitik bör säkerställa samstämmighet med migrations- och asylpakten och främja dess integritet samt bidra till att hantera olaglig invandring till unionen och förhindra otillåtna förflyttningar mellan medlemsstaterna som företas av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen, ■ samtidigt som de grundläggande rättigheterna respekteras.
- (7) Unionen och dess medlemsstater har ökat sina ansträngningar att effektivisera återvändandepolitiken. Trots detta motsvarar den befintliga rättsliga ramen, som består av rådets direktiv 2001/40/EG⁵ och direktiv 2008/115/EG⁶, inte längre behoven i unionens migrationspolitik *och de lagstiftningsmässiga och operativa behoven när det gäller att säkerställa effektiva återvändanden*. Sedan direktiv 2008/115/EG antogs 2008 har området med frihet, säkerhet och rättvisa och unionens migrationspolitik förändrats avsevärt. EU-rätten på migrationsområdet har gått från lagstiftning med miniminormer till en tillnärmning av medlemsstaternas rutiner. Kommissionen försökte reformera återvändandereglerna 2018 genom sitt förslag till omarbetning av återvändandedirektivet⁷. Kommissionen har också försökt hjälpa medlemsstaterna att utnyttja flexibiliteten i direktiv 2008/115/EG genom rekommendationerna (EU) 2017/2338⁸ och (EU) 2023/682⁹. Den nuvarande rättsliga ramens gränser har dock nåtts.

⁵ Rådets direktiv 2001/40/EG av den 28 maj 2001 om ömsesidigt erkännande av beslut om avvísning eller utvisning av medborgare i tredje land (EUT L 149, 2.6.2001, s. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj>)

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, 24.12.2008, s. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁷ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (omarbetning), Bryssel, 12.9.2018, COM(2018) 634 final, 2018/0329 (COD).

⁸ Kommissionens rekommendation (EU) 2017/2338 av den 16 november 2017 om upprättande av en gemensam ”Handbok om återvändande” som ska användas av medlemsstaternas behöriga myndigheter när de utför uppgifter i samband med återvändande (EUT L 339, 19.12.2017, s. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁹ Kommissionens rekommendation (EU) 2023/682 av den 16 mars 2023 om ömsesidigt erkännande av beslut om återvändande och om påskyndande av återvändanden vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, C/2023/1763, EUT L 86, 24.3.2023, s. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>.

- (8) Det bör inrättas ett robust ■ gemensamt förfarande för *effektivt* återvändande för att säkerställa att tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa, vistelse eller bosättning på medlemsstaternas territorium återsänds på ett humant *och hållbart* sätt, med full respekt för de grundläggande rättigheterna och internationell rätt *och utan oskäligt dröjsmål*. Tydliga och transparenta regler som är tillämpliga i alla medlemsstater bör skapa visshet för den berörda tredjelandsmedborgaren och de behöriga myndigheterna. Det är viktigt att förenkla, underlätta och påskynda återvändandeförfarandena och säkerställa att återvändandet inte hindras, *inte heller* av otillåtna förflyttningar till andra medlemsstater.
- (9) Tillämpningen av reglerna i denna förordning bör inte påverka reglerna om tillgång till internationellt skydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348¹⁰. När så är relevant kompletteras reglerna i den här förordningen av de särskilda regler som länkar samman negativa asylbeslut och beslut om återvändande med avseende på utfärdande och rättsmedel i förordning (EU) 2024/1348 och det gränsförfarande för återvändande som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1349¹¹.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1348 av den 14 maj 2024 om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU (EUT L, **2024/1348**, 22.5.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1349 av den 14 maj 2024 om inrättande av ett gränsförfarande för återvändande och om ändring av förordning (EU) 2021/1148 (EUT L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Denna förordning respekterar tredjelandsmedborgares grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) och Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, kompletterad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967. Den bör tillämpas i enlighet med stadgan, allmänna principer i unionsrätten och tillämplig internationell rätt.
- (11) Principen om non-refoulement och förbudet mot kollektiv utvisning i artikel 19 i stadgan bör respekteras ■ . Ingen får avlägsnas, utvisas eller utlämnas till ett tredjeland där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling.

- (12) Den medlemsstat på vars territorium den tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen upptäcks är ansvarig för att säkerställa att han eller hon återvänder. ■
- (12a) *Den domstol som av medlemsstaten utsetts som behörig enligt nationell rätt bör ansvara för det rättsmedel med vilket beslutet om återvändande, inreseförbudet och beslutet om avlägsnande angrips. Efterlevnaden av de krav som följer av principen om non-refoulement bör kontrolleras om material i den akt som lämnats för kännedom till den domstol som utsetts som behörig enligt nationell rätt för rättsmedlet mot beslutet om återvändande eller beslutet om avlägsnande, som kompletterats eller förtydligats efter kontradiktoriska förfaranden, visar att principen om non-refoulement kan undergrävas.*

- (12b) *Utan att det påverkar tillämpningen av rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan, som säkerställer att tredjelandsmedborgaren kan överklaga tidsfristen för frivillig avresa eller avsaknaden av en sådan i beslutet om återvändande, bör den del av beslutet om återvändande som ålägger eller fastställer skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium inte påverkas av att tidsfristen för frivillig avresa upphävs eller återkallas.*
- (13) *Vid avlägsnande bör de myndigheter som utsetts som behöriga enligt nationell rätt kontrollera efterlevnaden av principen om non-refoulement på grundval av en individuell bedömning som tar hänsyn till alla relevanta omständigheter. Den berörda tredjelandsmedborgaren bör så snart som möjligt, och före hans eller hennes avlägsnande, lägga fram styrkta bevis som rör hans eller hennes personliga omständigheter. Det bör vara möjligt att förlita sig på en befintlig ■ bedömning av alla relevanta omständigheter som gjorts i tidigare skeden av förfarandet eller inom ramen för tidigare förfaranden. Eventuella relevanta förändringar i omständigheterna och nya uppgifter som styrker en risk bör undersökas, även för att fastställa huruvida de är underbyggda och inte anses vara framlagda av tredjelandsmedborgaren enbart för att försena eller hindra avlägsnandet.*

- (13a) *Medlemsstaterna kan hänvisa den tredjelandsmedborgare som uppger att ett avlägsnande skulle strida mot principen om non-refoulement till ett lämpligt förfarande, inbegripet asylförfarandet med hänvisning till förordning (EU) 2024/1348. Medlemsstaten kan hänvisa tredjelandsmedborgaren till ett lämpligt förfarande även när dess myndigheter som utsetts som behöriga enligt nationell rätt får kännedom om relevanta indikationer på att avlägsnandet skulle strida mot principen om non-refoulement.*
- (14) Medlemsstaterna behöver kunna samarbeta mer flexibelt, bland annat genom nya bilaterala avtal eller arrangemang, och på ett mer målinriktat sätt för att *främja effektiva återvändanden till tredjeländer.*

- (15) När det har fastställts att tredjelandsmedborgaren inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa, vistelse eller bosättning på medlemsstaternas territorium bör ett beslut om återvändande utfärdas snabbt på grundval av en individuell bedömning med beaktande av alla *relevanta* fakta och omständigheter. ***I beslutet om återvändande bör det anges att tredjelandsmedborgaren är skyldig att lämna medlemsstaternas territorium. Det bör inte vara nödvändigt att i beslutet om återvändande fastställa ett återvändandeland. Återvändandelandet bör fastställas senast före avlägsnandet och kan fastställas antingen i beslutet om återvändande eller i ett annat beslut om avlägsnande som är separat från beslutet om återvändande. Om det finns hinder för avlägsnande bör utfärdandet av ett beslut om återvändande inte uteslutas, men avlägsnandet bör skjutas upp. Om det vid tidpunkten för utfärdandet av beslutet om fastställande av återvändandelandet fortfarande är möjligt att tredjelandsmedborgaren kommer att avlägsnas till ett av flera återvändandeländer, till exempel på grund av dubbelt eller flerfaldigt medborgarskap, kan alla sådana återvändandeländer fastställas i det beslutet. Rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan bör säkerställas med avseende på alla återvändandeländer som fastställs i beslutet. Om den behöriga myndigheten går vidare med avlägsnandet bör tredjelandsmedborgaren under alla omständigheter informeras om det återvändandeland till vilket han eller hon kommer att avlägsnas i tillräckligt god tid före avlägsnandet.***

- (15a) *Ingenting i denna förordning bör hindra medlemsstaterna från att i nationell rätt föreskriva andra skäl för att skjuta upp avlägsnandet för specifika grupper.*
- (15b) *Den tredjelandsmedborgare som är skyldig att lämna medlemsstaternas territorium bör ha huvudansvaret för att lämna territoriet.*
- (16) Det är nödvändigt att säkerställa att de väsentliga delarna av ett beslut om återvändande som utfärdats av en medlemsstat förs in i ett särskilt formulär – en europeisk återvändandeorder – och görs tillgängliga i Schengens informationssystem tillsammans med registreringen om återvändande eller genom bilateralt informationsutbyte med en annan medlemsstat. Den europeiska återvändandeordern bör i förlängningen stödja erkännande och verkställighet av **verkställbara** beslut om återvändande **eller beslut om avlägsnande** som utfärdats av en annan medlemsstat om tredjelandsmedborgaren utan tillstånd förflyttar sig till en annan medlemsstat.

-
- (18) Om en tredjelandsmedborgare som befinner sig på en medlemsstats territorium är föremål för ett verkställbart beslut om återvändande från en annan medlemsstat bör ■ erkännande och verkställighet av beslut om återvändande underlätta och påskynda återvändandeprocessen på grundval av ökat samarbete och ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna.

Sådant erkännande och sådan verkställighet kan också bidra till att avskräcka från irreguljär migration, motverka otillåtna sekundära förflyttningar inom unionen och begränsa förseningar i återvändandeprocessen. Rättsmedel mot **beslutet** om återvändande bör utövas **endast** i den utfärdande medlemsstaten.

- (18a) *Erkännandet av ett beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande på grundval av den information som finns tillgänglig i den europeiska återvändandeorder som avses i artikel 7.7 bör inte utgöra ett beslut eller avgörande. Icke-erkännandet av ett beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande bör inte utgöra ett beslut eller avgörande.*

(18b) *Om en medlemsstat överväger att erkänna och verkställa ett verkställbart beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande från den utfärdande medlemsstaten kan följande vägledande principer hjälpa medlemsstaten att identifiera situationer där ömsesidigt erkännande inte bör tillämpas och där ett nationellt beslut om återvändande i stället bör utfärdas. Sådana situationer kan inbegripa om verkställigheten skulle strida mot allmän ordning i den verkställande medlemsstaten, även när det gäller återvändande av vissa kategorier av tredjelandsmedborgare, såsom ensamkommande barn och offer för människohandel, för vilka nationell rätt föreskriver en högre skyddsnivå, om det går snabbare att utfärda ett nytt beslut om återvändande, om den information som finns tillgänglig i den europeiska återvändandeordern är ofullständig, om tredjelandsmedborgaren har överklagat beslutet om återvändande i den utfärdande medlemsstaten, om tredjelandsmedborgaren ska avlägsnas till ett annat tredjeland än vad som anges i beslutet om återvändande eller beslutet om avlägsnande från den utfärdande medlemsstaten och om inget återvändandeland anges i beslutet om återvändande.*

- (18c) *I syfte att förbereda stegen mot obligatoriskt ömsesidigt erkännande bör kommissionen och berörda EU-byråer, såsom eu-Lisa, när så är relevant stödja medlemsstaterna, bland annat genom att identifiera de arrangemang och anpassningar som behövs för att säkerställa automatisk hantering av den europeiska återvändandeordern.*
- (19) *Senast då den genomförandeakt som avses i artikel 7.8 antas bör medlemsstaterna, kommissionen och berörda EU-byråer, såsom eu-Lisa, börja införa rättsliga och tekniska arrangemang för att säkerställa att den europeiska återvändandeordern kan göras tillgänglig via Schengens informationssystem. ■*

(19a) Två år efter den första tillämpningsdagen enligt vad som avses i artikel 52.3 i denna förordning bör kommissionen bedöma genomförandet av ömsesidigt erkännande, i synnerhet med avseende på huruvida de rättsliga och tekniska arrangemangen för att göra den europeiska återvändandeordern tillgänglig via Schengens informationssystem i enlighet med artikel 7.7 har införts av medlemsstaterna och är effektiva, huruvida de rättsliga och tekniska arrangemangen för att säkerställa automatisk hantering av den europeiska återvändandeordern i enlighet med artikel 7.9 har införts av medlemsstaterna, effektiviteten i erkännandet och verkställigheten av beslut om återvändande och beslut om avlägsnande samt belastningen på de nationella rättsliga och administrativa systemen till följd av detta och resultaten av relevant utbildning och pilotprojektverksamhet.

- (19b) *På grundval av den bedömning som avses i artikel 9.10 bör kommissionen vid behov lägga fram lagstiftningsförslag, inbegripet eventuella riktade ändringar för att säkerställa effektiva återvändanden, i syfte att införa obligatoriskt erkännande och obligatorisk verkställighet av verkställbara beslut om återvändande och beslut om avlägsnande som utfärdats av en annan medlemsstat. Om kommissionen inte lägger fram något förslag bör den förklara skälet till detta.*
- (20) Verkningarna av nationella återvändandeåtgärder bör även i fortsättningen ges en unionsdimension genom införande av ett inreseförbud som förbjuder inresa och vistelse på alla medlemsstaters territorium. Inreseförbudets varaktighet bör fastställas med vederbörlig hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet ■ . När det under utresekontroller vid de yttre gränserna upptäcks att en tredjelandssmedborgare vistas olagligt i medlemsstaterna kan det vara lämpligt att utfärda ett inreseförbud för att förhindra framtida återinresor och därigenom minska risken för olaglig invandring *utan att förhindra en snabb avresa för tredjelandssmedborgaren.*

- (21) Tredjelandsmedborgare *som inte har fullgjort* skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium *eller som inte beviljats en tidsfrist för* frivilligt återvändande *kan avlägsnas med hjälp av tvångsåtgärder*. Skärpta regler om avlägsnande syftar till att säkerställa direkta och omedelbara konsekvenser om tredjelandsmedborgare inte respekterar den *tidsfrist* då de senast måste lämna territoriet *och till att förhindra sekundära förflyttningar och säkerhetsrisker*. *Om det inte finns några skäl att anta att frivilligt återvändande skulle undergräva syftet med ett återvändandeförfarande kan samarbetsvilliga tredjelandsmedborgare fortsätta att främst omfattas av frivilligt återvändande*. Tvångsåtgärder bör vara förenliga med proportionalitetsprincipen och effektivitetsprincipen i fråga om använda medel och eftersträfvade mål.

- (21a) *Eftersom denna förordning är tillämplig endast på tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen påverkar den inte rådgivning om återvändande och återanpassning och andra program till stöd för frivilliga återvändanden och återanpassning av tredjelandsmedborgare som vistas lagligt i unionen.*
- (22) Gemensamma regler är nödvändiga för att säkerställa att tredjelandsmedborgare **som vistas olagligt i unionen och** som utgör en säkerhetsrisk **■** effektivt identifieras och snabbt återsänds. Det är nödvändigt att säkerställa att relevanta kontroller utförs för att identifiera och flagga tredjelandsmedborgare som utgör en säkerhetsrisk, bland annat med hjälp av det screeningförfarande som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356¹². Tredjelandsmedborgare som utgör en säkerhetsrisk bör i regel avlägsnas, och det bör vara möjligt att avvika från de allmänna reglerna för att föreskriva längre inreseförbud **eller inreseförbud på obestämd tid** och längre förvarsperioder samt från användningen av särskilda förvarsanläggningar så att de som hotar **medlemsstaternas** säkerhet snabbt avlägsnas.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/817 (EUT L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Nya regler bör utöka medlemsstaternas möjligheter att säkerställa återvändande till tredjeländer med hjälp av ytterligare verktyg. Det bör vara möjligt att införa särskilda avtal eller arrangemang med tredjeländer i syfte att ge medlemsstaterna fler alternativ för återvändande, på villkor att det berörda tredjelandet respekterar internationella människorättsnormer och, *vid avlägsnande*, principen om non-refoulement. ***Bristar när det gäller specifika delar av tredjelandets territorium eller identifierbara kategorier av personer hindrar inte ingåendet av ett sådant avtal eller arrangemang, förutsatt att det finns tillräckliga garantier för att säkerställa full respekt för rättigheterna för de tredjelandsmedborgare som berörs av ett sådant avtal eller arrangemang.***

I synnerhet bör man i avtalet eller arrangemanget ange *de förfaranden som är tillämpliga på återvändandet*, villkoren för vistelsen i landet, *de respektive skyldigheterna och ansvaren för parterna i avtalet eller arrangemanget och* konsekvenserna av överträdelser *av avtalet eller arrangemanget. Om ett avtal eller arrangemang innefattar vidareåtervändande från tredjelandet bör man i avtalet eller arrangemanget dessutom ange konsekvenserna om vidareåtervändande inte är möjligt, de respektive skyldigheterna och ansvaren för parterna i avtalet eller arrangemanget, konsekvenserna vid* betydande förändringar som har en negativ inverkan på situationen i tredjelandet samt ett oberoende övervakningsorgan eller en oberoende övervakningsmekanism för att bedöma genomförandet av avtalet eller arrangemanget. Dessa avtal eller arrangemang kommer att utgöra en tillämpning av unionsrätten i den mening som avses i artikel 51.1 i stadgan.

- (23a) *Om en medlemsstat förhandlar om ett avtal eller arrangemang med avseende på denna förordning med ett av unionens angränsande tredjeländer, bör de medlemsstater som har en gemensam gräns med det tredjelandet, vid en lämplig tidpunkt innan avtalet eller arrangemanget ingås, underrättas om dessa förhandlingar, med full respekt för den princip om lojalt samarbete som fastställs i artikel 4.3 i fördraget om Europeiska unionen, i syfte att säkerställa att legitima intressen i samband med förvaltningen av de berörda medlemsstaternas yttre gränser och inre säkerhet skyddas i tillräcklig utsträckning. När medlemsstaterna har ingått avtal eller arrangemang med tredjeländer bör de vara skyldiga att underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om dessa avtal eller arrangemang innan de börjar tillämpas provisoriskt eller träder i kraft, beroende på vilket som inträffar först. För att undvika bristande efterlevnad av unionsrätten och för att ytterligare öka transparensen kan medlemsstaterna dessutom, på frivillig basis, hålla kommissionen och övriga medlemsstater underrättade om framstegen i förhandlingarna med ett tredjeland om avtal eller arrangemang som medges genom denna förordning, innan parterna har nått en slutlig överenskommelse, bland annat i syfte att inhämta kommissionens bedömning av huruvida det planerade avtal eller arrangemang som det förhandlas om är förenligt med unionsrätten.*

- (24) Ett välfungerande Schengenområde utan inre gränser förutsätter att medlemsstaterna tillämpar det berörda regelverket på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Genom rådets förordning (EU) 2022/922¹³ inrättas en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket ■ , även när det gäller effektivt återvändande av tredjelandsmedborgare som inte har rätt att vistas i unionen och respekten för de grundläggande rättigheterna. ■
- (25) Medlemsstaterna bör sätta barnets bästa i främsta rummet när de tillämpar återvändandeförfaranden, i enlighet med artikel 24 i stadgan och FN:s konvention om barnets rättigheter från 1989. Vid bedömningen av barnets bästa bör medlemsstaterna i synnerhet ta vederbörlig hänsyn till den underårigas välbefinnande och sociala utveckling på kort, medellång och lång sikt, säkerhets- och trygghetshänsyn och den underårigas egna synpunkter i enlighet med hans eller hennes ålder och mognad, inklusive hans eller hennes bakgrund. ■ Ensamkommande barn bör ledsagas av en företrädare genom alla steg i återvändandeprocessen.

¹³ Rådets förordning (EU) 2022/922 av den 9 juni 2022 om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av förordning (EU) nr 1053/2013 (EUT L 160, 15.6.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>).

- (26) Om det finns skäl att betvivla att tredjelandsmedborgaren är underårig **kan** en åldersbedömning göras **i enlighet med nationell rätt. Medlemsstaterna kan förlita sig på åldersbedömningar som genomförts inom ramen för tidigare förfaranden.** Samma förfarande som föreskrivs i ■ förordning (EU) 2024/1348 **kan** följas, för att säkerställa samstämmighet i migrationshanteringen i unionen. ■

- (27) Det bör fastställas tydliga skyldigheter för tredjelandsmedborgarna för att effektivisera återvändandeförfarandet. Tredjelandsmedborgarna bör ***vara skyldiga att lämna medlemsstaternas territorium och att*** samarbeta med myndigheterna ***under hela*** återvändandeförfarandet. Tredjelandsmedborgarna bör förbli tillgängliga ***och nåbara för de behöriga myndigheterna*** och lämna ***all*** information som ***är relevant*** för förberedelserna ***och genomförandet*** av återvändandet. ***De bör inte heller hindra avlägsnandet, vare sig fysiskt eller verbalt. Verbalt hindrande bör anses vara av en art eller karaktär som går utöver en ren invändning. Av detta följer att det främst bör vara tredjelandsmedborgarens ansvar att fastställa sin identitet samt erhålla och lämna in de resehandlingar som är nödvändiga för återvändandet.*** Om skyldigheterna att ***lämna medlemsstaternas territorium och*** samarbeta inte fullgörs bör detta få effektiva, ***avskräckande*** och proportionella konsekvenser, ***och de behöriga myndigheterna bör vidta relevanta åtgärder för att säkerställa återvändande, bland annat utredningsåtgärder, i tillämpliga fall. Tredjelandsmedborgare som inte kan avlägsnas, till exempel på grund av principen om non-refoulement eller på grund av deras bristande samarbete med de behöriga myndigheterna, bör inte vara undantagna från att åläggas allmänna skyldigheter, inbegripet skyldigheterna att stanna kvar, vistas och rapportera. Konsekvenserna av bristande efterlevnad av skyldigheten att samarbeta bör inbegripa till exempel nedsättning av förmåner och bidrag som beviljas i enlighet med nationell rätt eller beslagtagande av resehandlingar*** .

- (27a) *Ingenting i denna förordning påverkar skyldigheter och åtgärder som inte rör återvändande eller bestämmelser om sociala förmåner enligt nationell rätt.*
- (28) Denna förordning bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet att i tillämpliga fall införa straffrättsliga påföljder, *inbegripet fängelsestraff*, i enlighet med nationell straffrätt för tredjelandsmedborgare som omfattas av denna förordning.
- (29) För att garantera ett effektivt skydd för de berörda personernas *rättigheter* bör det införas rättsmedel mot beslut som rör återvändande. Nödvändig rättshjälp bör på begäran göras tillgänglig ■ vid överklagande eller omprövning vid *domstol utan att det påverkar möjligheten att begränsa tillgången till rättsligt bistånd och biträde.*

- (29a) *Rättsligt bistånd och biträde innefattar att förbereda överklagandet eller begäran om omprövning, inbegripet utarbetande av de inlagor som krävs enligt nationell rätt och, vid en förhandling, deltagande i förhandlingen inför domstol, för att säkerställa rätten till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol.*
- (29b) *Begreppet domstol är ett unionsrättsligt begrepp, såsom det tolkas av Europeiska unionens domstol. Det begreppet, tillsammans med andra faktorer, kan avse endast en myndighet som agerar som tredje part i förhållande till den myndighet som har fattat det beslut som är föremål för talan. Denna myndighet bör utöva dömande verksamhet, och det är inte avgörande huruvida den betecknas som domstol enligt nationell rätt. Denna förordning bör inte påverka medlemsstaternas befogenhet att organisera sina nationella domstolssystem och fastställa antalet överklagandeinstanser. Om det enligt nationell rätt finns möjlighet att lämna in ytterligare överklaganden av ett beslut i ett första eller efterföljande överklagandeförfarande, och ett sådant överklagande har lämnats in, bör avlägsnandet inte skjutas upp, såvida inte tredjelandsmedborgaren begär uppskov och en domstol beslutar att bevilja det med vederbörlig hänsyn till de specifika omständigheterna i det enskilda fallet. Detta bör inte påverka tillämpningen av nationell rätt som föreskriver en suspensiv verkan av sådana rättsmedel.*

- (30) För att effektivisera återvändandeförfarandena och samtidigt säkerställa respekten för rätten till ett effektivt rättsmedel i enlighet med artikel 47 i stadgan bör beslut om återvändande i möjligaste mån överklagas till en enda rättslig nivå. Reglerna om överklaganden och *uppskov med verkställigheten av beslut* i denna förordning bör vara förenliga med rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan.
- (30a) *Även om det i denna förordning inte föreskrivs någon automatisk suspensiv verkan av ett överklagande bör medlemsstaterna, i full överensstämmelse med artikel 47 i stadgan, säkerställa att avlägsnandet kan skjutas upp av den behöriga domstolen i första instans före verkställigheten av beslutet om återvändande eller beslutet om avlägsnande. En tredjelandsmedborgare bör kunna lämna in en begäran om att skjuta upp verkställigheten av ett beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande, såvida det inte i nationell rätt också föreskrivs en möjlighet för den behöriga domstolen att skjuta upp verkställigheten på eget initiativ. Detta påverkar inte medlemsstaternas möjlighet att föreskriva en automatisk suspensiv verkan av ett överklagande i nationell rätt. För att inte behöva göra flera bedömningar av risken att principen om non-refoulement åsidosätts bör man förlita sig på material i akten, särskilt tidigare bedömningar, inbegripet sådana som gjorts i samband med ett asylförfarande när så är relevant.*

- (31) Medlemsstaterna bör få de verktyg som krävs för att *säkerställa ett snabbt och effektivt återvändande, inbegripet åtgärder som är konsekvenser av bristande efterlevnad och incitament till efterlevnad av skyldigheterna att lämna medlemsstaternas territorium och samarbeta samt åtgärder för att förebygga* risken för avvikande. *Avvikande består i handlande såsom att lämna medlemsstaternas territorium utan tillstånd från de behöriga myndigheterna, av skäl som inte ligger utanför tredjelandsmedborgarens kontroll. Utan att medlemsstaternas rätt att fastställa ytterligare åtgärder och kriterier i nationell rätt begränsas* bör gemensamma regler rationalisera *kraven enligt skyldigheten att samarbeta och kriterierna för att fastställa en risk för avvikande. Sådana regler bör också säkerställa att förvar och* alternativ till förvar *tillämpas* i medlemsstaterna så att återvändandeprocessen hanteras effektivt.

- (32) Det bör vara möjligt att besluta om förvar när det är proportionellt och nödvändigt, efter en individuell bedömning av varje enskilt fall, ■ endast med avseende på **återvändande, inbegripet** förberedandet av återvändandet, **återtagandet eller genomförandet av avlägsnandet**. Myndigheterna bör agera med tillbörlig aktsamhet, och förvarsperioden bör vara så kort som möjligt och **i allmänhet** inte överstiga 24 månader **i en viss medlemsstat. Vid avvikande till en annan medlemsstat bör tidigare förvarsperioder inte beaktas vid beräkningen av den maximala förvarsperioden. Förvarsperioder enligt andra förordningar eller direktiv, som inte rör återvändandeförfarandet, bör inte ingå i beräkningen av den maximala förvarsperioden. Särskilda behov som framgår av sårbarhetsbedömningar bör tillgodoses under förvaret.** När förvar av underåriga föreskrivs i nationell rätt bör barnets bästa komma i främsta rummet. Mindre ingripande alternativ till förvar bör användas när de kan tillämpas effektivt på tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen.

- (32a) *Om en tredjelandsmedborgare har hållits i förvar under en period på 24 månader bör medlemsstaten ha möjlighet att hålla honom eller henne i förvar under nya perioder på upp till totalt 6 månader, om förändringar i omständigheterna tyder på rimliga utsikter till ett avlägsnande till följd av ny viktig information under vissa förutsättningar. Beslutet om förvar bör fattas med respekt för nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna och bör gälla under så kort tid som möjligt.*
- (33) Återvändande tredjelandsmedborgare som utgör en säkerhetsrisk kräver särskilda åtgärder som syftar till att skydda andras rättigheter och friheter. Det bör därför vara möjligt att hålla sådana tredjelandsmedborgare i förvar under en *period* som är längre *än 24 månader*, dock i enlighet med proportionalitetsprincipen.

- (34) Tredjelandssmedborgare som hålls i förvar bör behandlas humant och värdigt med respekt för deras grundläggande rättigheter och i enlighet med internationell och nationell rätt, med beaktande av de praktiska riktlinjerna från Europarådets kommitté till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Förvar bör i regel ske i särskilda förvarsanläggningar eller särskilda avdelningar av andra anläggningar. När en medlemsstat inte kan sörja för en sådan anläggning är det möjligt att använda fängelseanläggningar, varvid tredjelandssmedborgarna *i möjligaste mån* hålls avskilda från vanliga interner. *Tredjelandssmedborgare som utgör en säkerhetsrisk kan omfattas av förstärkta säkerhetsarrangemang i förvarsanläggningar.*

- (35) De skäl för förvar som anges i denna förordning påverkar inte andra skäl för frihetsberövande, inbegripet skäl för frihetsberövande inom ramen för straffrättsliga förfaranden, som är tillämpliga enligt nationell rätt ■ .
- (36) Varje stats skyldighet att återta sina egna medborgare utgör en grundläggande princip för statens suveränitet och internationellt samarbete. Staters skyldighet att återta sina egna medborgare betraktas som en princip i internationell sedvanerätt ***och föreskrivs i kapitel 5 i bilaga IX till Chicagokonventionen och i Samoa-avtalet. Effektiva återvändanden är möjliga endast om stater fullgör skyldigheten att återta de egna medborgarna. Därför är samarbete med tredjeländer avgörande för att medlemsstaterna ska kunna genomföra effektiva återvändanden. Befintliga instrument såsom artikel 25a i förordning (EG) nr 810/2009¹⁴ och stöd från Frontex används av EU och medlemsstaterna för att vid behov förbättra samarbetet med tredjeländer.***

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex) (EUT L 243, 15.9.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

- (37) Det är viktigt att alla medlemsstater har en samordnad strategi för återtagande för att underlätta tredjelandsmedborgares återvändande. Otillräcklig uppföljning av verkställbara beslut om återvändande riskerar att hämma effektiviteten i den gemensamma strategin för återvändande. Verkställbara beslut om återvändande bör systematiskt följas av alla åtgärder som är nödvändiga för att genomföra återvändandet, inbegripet, *i tillämpliga fall*, inlämnande av ansökningar om återtagande till tredjeländers myndigheter i fall där medborgarskapet är oklart eller en resehandling måste erhållas.

- (39) Effektiva återvändandeförfaranden bygger på ändamålsenligt administrativt samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstaterna. Utbytet av information – inklusive utbytet av uppgifter om tredjelandsmedborgares identitet och medborgarskap, deras resehandlingar och annan relevant information – bör baseras på tydliga regler, inbegripet de som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860¹⁵. Dessa regler bör respektera dataskyddsprinciperna och den berörda personens rättigheter och säkerställa att sådan information är korrekt och används endast för återvändande, *avlägsnande*, återtagande och återanpassning samt skyddas mot obehörig åtkomst och användning och obehörigt utlämnande.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 312, 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- I
- (41) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679¹⁶ är tillämplig på den behandling av personuppgifter som utförs för den här förordningens syften. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725¹⁷ är tillämplig när unionens institutioner och organ behandlar personuppgifter för den här förordningens syften. Med tanke på de viktiga skäl av allmänt intresse som ligger bakom återtagande **och effektivt återvändande** kan överföring av personuppgifter om tredjelandsmedborgare som är föremål för ett beslut om återvändande, inbegripet uppgifter om deras identitet och resehandlingar och andra relevanta uppgifter samt, i vederbörligen motiverade fall, uppgifter om deras hälsa och fällande domar i brottmål, vara nödvändig för **återvändande, avlägsnande**, återtagande och återanpassning. Sådana överföringar måste utföras i enlighet med kapitel V i förordning (EU) 2016/679 och kapitel V i förordning (EU) 2018/1725 **och med de registrerades rättigheter** samt med principerna om non-refoulement, proportionalitet och nödvändighet och med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (42) ***De behöriga*** myndigheter som ansvarar för asyl och ■ de behöriga myndigheter som deltar i återvändandeprocessens olika faser bör sörja för nära samarbete och samordning ***för att säkerställa effektiva återvändanden.***
- (43) Ett gemensamt system för återvändande bör till fullo utnyttja digitala system som stöder hanteringen av återvändande, återtagande och återanpassning ■ med tonvikt på effektiva administrativa förfaranden, samarbete, informationsutbyte och interoperabilitet.
- (43a) ***Samarbete och bistånd mellan medlemsstaterna bör i regel äga rum, bland annat för att möjliggöra transitering genom deras territorium och logistiskt eller annat materiellt bistånd eller bistånd in natura i samband med sådan transitering, underlätta överföringar till en annan medlemsstat, antingen i enlighet med bilaterala avtal eller arrangemang eller på grundval av samarbete mellan medlemsstaterna, eller stödja en tredjelandsmedborgares avresa till den medlemsstat där han eller hon har rätt att vistas.***

- (44) *Utan att det påverkar den fleråriga budgetramen 2028–2034* bidrar unionen med ekonomiskt och operativt stöd syftande till ett effektivt genomförande av denna förordning. I den mån verksamheten bör finansieras genom den tematiska delen av Asyl- och migrationsfonden kan genomförandet ske med direkt, indirekt eller delad förvaltning. Medlemsstaterna bör på bästa sätt utnyttja unionens finansieringsinstrument, program och projekt som finns att tillgå på området återvändande, särskilt inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147¹⁸, samt det operativa stödet från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896¹⁹. ■

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1147 av den 7 juli 2021 om inrättande av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (EUT L 251, 15.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624 (EUT L 295, 14.11.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (44a) *Återvändandepolitikens externa dimension är en integrerad del av migrationshanteringen. Ett effektivt samarbete om återvändande och återtagande är en central extern komponent i balanserade och övergripande partnerskap med tredjeländer i linje med de mål som avses i förordning (EU) 2024/1351. I sina slutsatser från oktober 2024 efterlyste Europeiska rådet bland annat snabba åtgärder för att säkerställa effektiva återvändanden med hjälp av all relevant EU-politik och alla relevanta EU-verktyg, inbegripet viseringspolitik, handel, utveckling och diplomati. Det behövs ett myndighetsövergripande tillvägagångssätt inom både medlemsstaterna och EU-institutionerna.*
- (44b) *Eftersom tredjeländers samarbete på området återvändande och återtagande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen kan visa sig vara en utmaning i praktiken, och utan att det påverkar den bedömning av tredjeländers samarbete kring återtagande som föreskrivs i artikel 25a i förordning (EG) nr 810/2009, bör unionen och medlemsstaterna, om en eller flera medlemsstater stöter på svårigheter när det gäller tredjeländers samarbete kring återtagande, inbegripet bekräftelse av medborgarskap, erhållande av nödvändiga resehandlingar från de berörda tredjelandsmyndigheterna och organisering av återvändandeinsatser, kunna använda de relevanta och befintliga verktyg som föreskrivs i unionsrätten, i den mån de är bundna av de lagstiftningsakter som inrättar dessa verktyg, som en del av en samordnad EU-strategi för att förbättra samarbetet på området återvändande och återtagande.*

- (45) **Rapporteringen om** denna förordnings ändamålsenlighet och **identifieringen av** områden som kan förbättras **bör grundas på insamling och analys av befintlig, tillförlitlig och jämförbar** statistik ■ om effektiviteten i återvändandeförfaranden, tredjeländers samarbete och ■ återanpassningsåtgärder. **Standarderna i förordning (EU) nr 862/2007²⁰, förordning (EU) 2019/1896 och nationell rätt bör beaktas och vid behov ses över i syfte att säkerställa att statistiken är relevant.** Gemensamma standarder och definitioner för insamling och rapportering av relevanta uppgifter bör fastställas för att möjliggöra **bedömningen av** effekterna av denna förordning och bidra till välgrundade beslut om den framtida politiska utvecklingen.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 862/2007 av den 11 juli 2007 om gemenskapsstatistik över migration och internationellt skydd och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 311/76 om utarbetande av statistik beträffande utländska arbetstagare (EUT L 199, 31.7.2007, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

- (46) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att inrätta den europeiska återvändandeordern **■**. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²¹.
- (47) ***Genom denna förordning införs ett nytt gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen, som ska genomföras direkt av de nationella myndigheterna. Detta nya system medför viktiga nyheter som syftar till att förbättra återvändandeförfarandets effektivitet, även när det gäller de tredjeländer som är återvändandeländer och återvändandenas externa dimension. För att de åtgärder som föreskrivs i denna förordning snabbt ska kunna börja tillämpas bör förordningen träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. De bestämmelser som inte avses i artikel 52.2 i denna förordning och som kommer att ersätta direktiv 2008/115/EG och syftar till att helt ersätta den rättsliga ram som föreskrivs i det direktivet bör tillämpas från och med den ... [ett år efter den dag då denna förordning träder i kraft] för att göra det möjligt att vidta alla nödvändiga förberedande och operativa åtgärder och säkerställa ett smidigt, effektivt och konsekvent genomförande på unionsnivå och nationell nivå samt för att undvika överlappningar mellan direktivet och förordningen. Direktiven 2001/40/EG och 2008/115/EG och rådets beslut 2004/191/EG²² bör därför upphöra att gälla den dagen.***

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²² 2004/191/EG: Rådets beslut av den 23 februari 2004 om fastställande av kriterier och närmare föreskrifter för ersättning för finansiella obalanser som uppstår till följd av tillämpningen av direktiv 2001/40/EG om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land (EUT L 60, 27.2.2004, s. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj>).

- (48) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att effektivisera återvändandet ■, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av omfattningen och verkningarna av att säkerställa en gemensam och enhetlig strategi mellan medlemsstaterna, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (49) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark. Eftersom denna förordning ■ är en utveckling av Schengenregelverket ska Danmark, i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter det att rådet har beslutat om denna förordning, besluta huruvida landet ska genomföra den i sin nationella lagstiftning.

- (50) ■ Denna förordning utgör en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket i vilka Irland inte deltar i enlighet med ■ protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, *och den är inte, med förbehåll för artikel 4 i det protokollet*, bindande för eller tillämplig på Irland.²³ ■
- (51) När det gäller Island och Norge utgör ■ denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket²⁴, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 C i rådets beslut 1999/437/EG²⁵.

■
²³ *Detta skäl kommer att ändras om Irland begär att få delta i denna förordning i enlighet med artikel 4.1 i protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar och om rådet antar sitt beslut samtidigt som denna förordning antas. I sådant fall kommer skälet att hänvisa till rådets beslut om Irlands begäran om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket.*

²⁴ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²⁵ 1999/437/EG: Rådets beslut av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (52) När det gäller Schweiz utgör ■ denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket²⁶, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 C i rådets beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG²⁷.
- (53) När det gäller Liechtenstein utgör ■ denna förordning, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1 C i rådets beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU²⁸.

²⁶ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

²⁷ Rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

²⁸ Rådets beslut 2011/350/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om avskaffande av kontroller vid de inre gränserna och om personers rörlighet (EUT L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

- I
- (55) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.2 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav sitt yttrande den [...].

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

1. Genom denna förordning inrättas ett gemensamt system för **ett effektivt** återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt **på medlemsstaternas territorium**, i enlighet med de grundläggande rättigheter som erkänns i i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) **och allmänna principer i unionsrätten** samt tillämpliga **internationella** skyldigheter , inbegripet sådana som rör mänskliga rättigheter.
2. Målet med denna förordning är att ***göra det möjligt för medlemsstaterna att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa effektiva återvändanden, med beaktande av den övergripande strategi som anges i artiklarna 3, 4 h och 5 e i förordning (EU) 2024/1351.***

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på medlemsstaternas territorium.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten i enlighet med definitionen i artikel 2.5 i förordning (EU) 2016/399.
3. ***Denna förordning påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i förordningarna (EU) 2024/1351, 2024/1348 och 2024/1349.***
4. ***Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 5 i denna artikel ska denna förordning inte tillämpas på tredjelandsmedborgare som***
 - a) ***nekas inresa vid de yttre gränserna i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) 2016/399²⁹ eller i enlighet med motsvarande nationell rätt när det gäller medlemsstater som inte är bundna av den förordningen,***

²⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 77, 23.3.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

- b) grips eller hejdas av de behöriga myndigheterna i samband med att de olagligen passerar en medlemsstats yttre gräns landvägen, sjövägen eller luftvägen och som inte därefter har fått tillstånd eller rätt att vistas i den medlemsstaten,*
- c) är föremål för återvändande som en straffrättslig påföljd eller som en följd av en straffrättslig påföljd i enlighet med nationell rätt,*
- d) är föremål för ett utlämningsförfarande.*

5. En medlemsstat får besluta att tillämpa denna förordning på en eller flera av de kategorier av tredjelandsmedborgare som avses i punkt 4 a, b och c. I sådana fall ska denna förordning tillämpas på dessa kategorier av tredjelandsmedborgare från och med den dag då medlemsstaten delger övriga medlemsstater och kommissionen sitt beslut.

6. *Om en medlemsstat beslutar att tillämpa denna förordning på tredjelandsmedborgare som är föremål för återvändande som en straffrättslig påföljd ska artiklarna 7, 9 och 10 inte tillämpas.*
7. *När det gäller tredjelandsmedborgare som är undantagna från denna förordnings tillämpningsområde i enlighet med punkt 4 a och b ska medlemsstaterna säkerställa att behandlingen av och skyddsnivån för dem inte är mindre förmånliga än vad som anges i artiklarna 12.4, 12.5, 14.2, 14.6 c och e, 34.1–34.6 och 35 och respekterar principen om non-refoulement.*

I

- 2b. *Denna förordning ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av medlemsstaternas nationella straffrätt, i synnerhet bestämmelser om effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder, inbegripet fängelsestraff, för olaglig vistelse, förutsatt att det straffrättsliga förfarandet och tillämpningen av sådana påföljder inte äventyrar uppnåendet av effektiva återvändanden.*

Artikel 4

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *tredjELandsmedborgare*: en person som inte är unionsmedborgare i den mening som avses i artikel 20 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och som inte heller är en person som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten i enlighet med definitionen i artikel 2.5 i förordning (EU) 2016/399.
2. *olaglig vistelse*: vistelse på en medlemsstats territorium av en tredjELandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa enligt artikel 6 i förordning (EU) 2016/399 eller *likvärdiga* villkor för inresa, vistelse eller bosättning ***i enlighet med nationell rätt när det gäller medlemsstater som inte är bundna av den förordningen men som deltar i den här förordningen.***

3. *återvändandeland:*

- a) ett tredjeland som är tredjlandsmedborgarens ursprungsland,
- b) ett tredjeland som är det land där tredjlandsmedborgaren formellt har sin hemvist,
- c) ett tredjeland som är transitland på väg till unionen i enlighet med unionens eller medlemsstaternas återtagandeavtal eller återtagandearrangemang,
- d) ett annat tredjeland än det som avses i leden a **och b** där tredjlandsmedborgaren har rätt att resa in och vistas,
- e) ett säkert tredjeland med hänvisning till vilket en tredjlandsmedborgares ansökan om internationellt skydd har nekats prövning i enlighet med artikel 59.8 i förordning (EU) 2024/1348 *eller, när det gäller de medlemsstater som inte är bundna av den förordningen, i enlighet med motsvarande bestämmelser som de kan ha infört i sin nationella rätt,*

- f) det första asyllandet med hänvisning till vilket en tredjelandsmedborgares ansökan om internationellt skydd har nekats prövning i enlighet med artikel 58.4 i förordning (EU) 2024/1348 *eller, när det gäller de medlemsstater som inte är bundna av den förordningen, i enlighet med motsvarande bestämmelser som de kan ha infört i sin nationella rätt,*
 - g) ett *annat* tredjeland *än det som avses i leden a, b och d* med vilket det finns ett avtal eller arrangemang på grundval av vilket tredjelandsmedborgaren tas emot, i enlighet med artikel 17 i denna förordning.
4. *beslut om återvändande:* ett administrativt eller rättsligt *avgörande eller* beslut enligt vilket en tredjelandsmedborgares vistelse fastställs eller förklaras vara olaglig och vilket ålägger eller fastställer en skyldighet att lämna *medlemsstaternas territorium.*

4a. återvändande: de åtgärder genom vilka en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna

a) frivilligt återvänder enligt vad som avses i led 6, eller

b) av de behöriga myndigheterna avlägsnas från medlemsstaterna till ett av de återvändandeländer som anges i beslutet om avlägsnande eller, i tillämpliga fall, i beslutet om återvändande.

4b. beslut om avlägsnande: ett administrativt eller rättsligt avgörande eller beslut enligt vilket en tredjelandsmedborgare fastställs eller förklaras kunna avlägsnas till ett eller flera återvändandeländer enligt vad som avses i led 3.

5. avlägsnande: de behöriga myndigheternas verkställande av beslutet om återvändande eller beslutet om avlägsnande genom fysisk transport ut ur medlemsstaterna till ett återvändandeland.

6. *frivilligt återvändande: avresa från medlemsstaternas territorium på egen hand, med eller utan bistånd, och utan avlägsnande, av en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och som fullgör skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium inom eller efter utgången av den tidsfrist för frivillig avresa som anges i beslutet om återvändande.*
7. *avvikande: en handling varigenom tredjelandsmedborgaren underlåter att förbli tillgänglig för de behöriga administrativa eller rättsliga myndigheterna* ■ .
8. *inreseförbud: ett administrativt eller rättsligt beslut eller avgörande om förbud mot inresa och vistelse på medlemsstaternas territorium* ■ .
-
11. *återvändandeinsats: en insats som organiseras eller samordnas av en behörig myndighet eller stöds av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) och genom vilken tredjelandsmedborgare från en eller flera medlemsstater återsänds.*
-

Artikel 5

Grundläggande rättigheter

Vid tillämpningen av denna förordning ska medlemsstaterna handla i full överensstämmelse med relevant unionsrätt, inbegripet stadgan, med relevant internationell rätt, med de skyldigheter som följer av tillgång till internationellt skydd, *med* principen om non-refoulement ■ och med de grundläggande rättigheterna.

Kapitel II

ÅTERVÄNDANDEFÖRFARANDE

Avsnitt 2

Förfarande för beslut om återvändande

Artikel 7

■ Beslut om återvändande

1. *De behöriga myndigheterna i den medlemsstat som fastställer eller ålägger skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium ska utfärda ett beslut om återvändande till tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på medlemsstaternas territorium ■.*
- 1a. *I besluten om återvändande ska anges*
 - a) *en tidsfrist för avresa på högst 30 dagar inom vilken tredjelandsmedborgaren senast ska lämna medlemsstaternas territorium, eller*

- b) att tredjelandsmedborgaren omedelbart ska lämna medlemsstaternas territorium.*

Den tidsfrist för avresa som avses i led a får förkortas och specificeras närmare i nationell rätt.

Medlemsstaterna får i sin nationella rätt fastställa när en tredjelandsmedborgare ska beviljas en tidsfrist för frivillig avresa eller beordras att omedelbart lämna medlemsstaternas territorium.

- 1b. De behöriga myndigheterna får föreskriva en tidsfrist för avresa enligt punkt 1a som överstiger 30 dagar, med vederbörlig hänsyn till de specifika omständigheterna i det enskilda fallet.*
- 1c. De behöriga myndigheterna får förlänga tidsfristen för avresa enligt punkt 1a, med vederbörlig hänsyn till de specifika omständigheterna i det enskilda fallet, i synnerhet deltagande i ett program till stöd för återvändande och återanpassning enligt artikel 46.3 och fullgörande av skyldigheten att samarbeta enligt artikel 21.*

- 1d. De behöriga myndigheterna får förkorta tidsfristen för avresa enligt punkt 1a vid bristande fullgörande av skyldigheten att samarbeta enligt artikel 21.**
- 1e. Tidsfristen för avresa ska räknas från en dag som fastställs enligt nationell rätt.**
2. Beslutet om återvändande ska utfärdas skriftligen och innehålla en redogörelse för de faktiska och rättsliga omständigheterna. **Tredjelandsmedborgaren ska informeras om tillgängliga rättsmedel och tidsfrister för att åberopa dessa rättsmedel. Beslutet om återvändande ska delges tredjelandsmedborgaren så snart som möjligt i enlighet med den berörda medlemsstatens nationella rätt. Om tredjelandsmedborgarens vistelseort är okänd ska beslutet om återvändande delges i enlighet med nationell rätt.**

3. De behöriga myndigheterna får besluta att inte tillhandahålla eller besluta att begränsa informationen om de faktiska omständigheterna, om rätten till information får inskränkas enligt nationell rätt eller när det är nödvändigt för att skydda allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet och för att förebygga, utreda, upptäcka och lagföra brott. I sådana fall ska tredjelandsmedborgaren informeras om det väsentliga innehållet i de skäl som ligger till grund för ett beslut om återvändande, för att kunna få tillgång till ett effektivt rättsmedel. ***Skyldigheten att informera tredjelandsmedborgaren om det väsentliga innehållet i skälen inbegriper ingen skyldighet att lämna ut säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.***
4. ***Återvändandelandet eller återvändandeländerna får fastställas i beslutet om återvändande eller i enlighet med artikel 12.2a innan avlägsnandet genomförs.*** Om tredjelandsmedborgaren beslutar att frivilligt återvända till ett annat återvändandeland än det eller de återvändandeländer som anges i beslutet om återvändande ***krävs inte något nytt beslut om fastställande av återvändandelandet.***

- 4b. *De behöriga myndigheterna ska inte hindras från att utfärda ett beslut om återvändande om det finns hinder för avlägsnande. Om återvändandelandet har fastställts i beslutet om återvändande och en risk för refoulement har identifierats ska avlägsnandet till det återvändandelandet skjutas upp i enlighet med artikel 14.1 a.*
5. TredjELandsmedborgaren ska på begäran få en skriftlig eller muntlig översättning av de viktigaste delarna av beslutet om återvändande ■ , inbegripet information om tillgängliga rättsmedel, på ett språk som tredjELandsmedborgaren förstår eller rimligen kan förväntas förstå. *I detta syfte får de behöriga myndigheterna vid behov använda standardiserade översättningsmallar eller verktyg för datorstödd eller datorgenererad översättning.*

6. Beslutet om återvändande ■ ska utfärdas i samma akt eller ***i en separat akt*** samtidigt och tillsammans med beslutet om att avsluta en tredjelandsmedborgares lagliga vistelse ***eller utan oskäligt dröjsmål därefter och*** utan att det påverkar de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i kapitel IV och andra relevanta bestämmelser i unionsrätten och internationell rätt.
7. När ***medlemsstaterna utfärdar*** beslutet om återvändande ■ ska ***de använda*** det formulär (den europeiska återvändandeordern) som fastställts i enlighet med punkt 8. ***Formuläret ska innehålla de viktigaste delarna av beslutet om återvändande och, i förekommande fall, av beslutet om avlägsnande, och ska göras tillgängligt*** via Schengens informationssystem i enlighet med förordning (EU) 2018/1860 ■ .

8. ***Senast sex månader efter denna förordnings ikraftträdande ska kommissionen anta en genomförandeakt för att fastställa formuläret för den europeiska återvändandeorder som avses i punkt 7. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 49.2.***
9. ***Senast då den genomförandeakt som avses i punkt 8 antas ska medlemsstaterna, kommissionen och berörda EU-byråer, såsom eu-Lisa, börja införa rättsliga och tekniska arrangemang som är nödvändiga för att göra den europeiska återvändandeordern tillgänglig via Schengens informationssystem i syfte att underlätta fullgörandet av skyldigheten i punkt 7. Kommissionen och berörda EU-byråer, såsom eu-Lisa, ska vid behov stödja medlemsstaterna.***

- 9a. Senast på den första tillämpningsdagen enligt vad som avses i artikel 52.3 i denna förordning ska kommissionen och berörda EU-byråer, såsom eu-LISA, genomföra åtgärder för att säkerställa möjlighet till automatiserad hantering av den europeiska återvändandeordern i syfte att effektivisera tillämpningen av artikel 9.**
- 9b. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de nödvändiga rättsliga och tekniska arrangemang som införts för att fullgöra den skyldighet som anges i punkt 7 senast på den första tillämpningsdagen enligt vad som avses i artikel 52.3 i denna förordning.**

I

Artikel 8

Undantag från skyldigheten att utfärda ett beslut om återvändande

1. Medlemsstaternas behöriga myndigheter får besluta att inte utfärda ett beslut om återvändande i något av följande fall, närmare bestämt om tredjelandsmedborgaren

- a) överförs till en annan medlemsstat i enlighet med förfarandet i artikel 23a i förordning (EU) 2016/399,
 - b) överförs till en annan medlemsstat i enlighet med bilaterala avtal eller arrangemang eller på grundval av samarbete mellan medlemsstater i enlighet med artikel 44,
 - c) är en person vars olagliga vistelse upptäcks i samband med utresekontroller vid den yttre gränsen i enlighet med artikel 8 i förordning (EU) 2016/399 eller motsvarande kontroller i enlighet med nationell rätt ***när det gäller medlemsstater som inte är bundna av den förordningen***, varvid det i så stor utsträckning som möjligt undviks att den berörda tredjelandsmedborgarens avresa skjuts upp.
2. Ett beslut om återvändande ska inte utfärdas i fall där tredjelandsmedborgaren innehar ett giltigt uppehållstillstånd, en visering för längre vistelse eller något annat tillstånd som ger rätt till vistelse och som har utfärdats av en annan medlemsstat ■ .

3. I de fall som avses i punkt 2 ska medlemsstaten kräva att tredjelandsmedborgaren omedelbart reser till den andra medlemsstatens territorium. Om tredjelandsmedborgaren inte hörsammar detta, eller om hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet kräver att tredjelandsmedborgaren avreser omedelbart, får medlemsstaterna begära samarbete från de andra medlemsstaterna i enlighet med artikel 44 eller utfärda ett beslut om återvändande i enlighet med artikel 7.
4. Ett beslut om återvändande ska inte utfärdas i fall där ■ förfarandet i artikel 9 tillämpas.

Artikel 9

Erkännande och verkställighet av beslut om återvändande som utfärdats av en annan medlemsstat

1. Den medlemsstat där tredjelandsmedborgaren vistas olagligt (*verkställande medlemsstat*) får erkänna **och verkställa** ett verkställbart beslut om återvändande **och, i förekommande fall, ett beslut om avlägsnande** som utfärdats till tredjelandsmedborgaren av en annan medlemsstat (*utfärdande medlemsstat*) i enlighet med **artiklarna 7.1 och 12.2**.
Verkställandet ska grunda sig på den information som finns tillgänglig i den europeiska återvändandeorder som avses i artikel 7.7 **och ska genomföras i överensstämmelse med nationella regler och förfaranden** i enlighet med artikel 12.

2. **■ Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att fatta administrativa beslut eller vidta administrativa åtgärder med avseende på erkännande. Erkännande behöver inte ske i form av ett administrativt förfarande ■ .**

■

5. Om en medlemsstat låter bli att erkänna eller verkställa ett beslut om återvändande **eller ett beslut om avlägsnande** i enlighet med punkt 1 **■** ska den medlemsstaten utfärda ett beslut om återvändande **på de villkor som anges i artikel 7 eller ett beslut om avlägsnande i enlighet med artikel 12.2.**
6. **Om en medlemsstat erkänner eller verkställer ett beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande i enlighet med punkt 1** ska den skjuta upp **avlägsnandet** om verkningarna av beslutet om återvändande **eller beslutet om avlägsnande** tillfälligt är upphävd i den utfärdande medlemsstaten, **och den får utfärda ett beslut om återvändande på de villkor som anges i artikel 7.**

7. Om den utfärdande medlemsstaten *tillfälligt upphäver eller* återkallar beslutet om återvändande eller om beslutet om återvändande ogiltigförklaras av en *administrativ myndighet eller en domstol* ska den verkställande medlemsstaten utfärda ett beslut om återvändande på de villkor som anges i artikel 7.
8. Den utfärdande medlemsstaten ska *på begäran* ge den verkställande medlemsstaten alla tillgängliga uppgifter och handlingar som är nödvändiga för *återvändandet eller avlägsnandet*, i enlighet med förordning (EU) 2018/1860.

I

- 9a. *Tillämpningen av artikel 9 påverkar inte tillämpningen av de undantag som anges i artikel 8.*
11. *Senast då den genomförandeakt som avses i artikel 7.8 antas ska medlemsstaterna börja införa förberedande åtgärder som kan underlätta erkännandet av beslut om återvändande eller beslut om avlägsnande som utfärdats av en annan medlemsstat, inbegripet, där så är relevant, rättsliga och tekniska arrangemang i de nationella systemen, ändringar av de nationella it-systemen, relevant utbildning och pilotprojektverksamhet.*

12. *Senast två år efter den första tillämpningsdagen enligt vad som avses i artikel 52.3 i denna förordning ska kommissionen bedöma genomförandet av ömsesidigt erkännande enligt punkt 1 i denna artikel, i synnerhet med avseende på följande:*
- a) *Huruvida de rättsliga och tekniska arrangemangen för att göra den europeiska återvändandeordern tillgänglig via Schengens informationssystem i enlighet med artikel 7.7 har införts av medlemsstaterna och är effektiva.*
 - b) *Huruvida de rättsliga och tekniska arrangemangen för att säkerställa automatisk hantering av den europeiska återvändandeordern i enlighet med artikel 7.9 har införts av medlemsstaterna.*
 - c) *Effektiviteten i erkännandet och verkställigheten av beslut om återvändande och beslut om avlägsnande.*

d) *Belastningen på de nationella rättsliga och administrativa systemen till följd av detta.*

e) *Resultaten av relevant utbildning och pilotprojektverksamhet.*

13. *På grundval av den bedömning som avses i punkt 12 ska kommissionen vid behov lägga fram lagstiftningsförslag, inbegripet eventuella riktade ändringar för att säkerställa effektiva återvändanden, i syfte att införa obligatoriskt erkännande och obligatorisk verkställighet av verkställbara beslut om återvändande och beslut om avlägsnande som utfärdats av en annan medlemsstat. Om kommissionen inte lägger fram något förslag ska den förklara skälet till detta.*

Avsnitt 3

Inreseförbud

Artikel 10

Utfärdande av ett inreseförbud

1. Beslut om återvändande ska åtföljas av ett inreseförbud om

a) tredjelandetsmedborgaren är föremål för avlägsnande i enlighet med artikel 12,

- b) skyldigheten att ***lämna medlemsstaternas territorium*** inte har fullgjorts inom de tidsfrister som fastställts i enlighet med artikel ***7.1a–1c***,
 - c) tredjelandsmedborgaren utgör en säkerhetsrisk i enlighet med artikel 16.
2. I andra fall än de som förtecknas i punkt 1 ***får*** de behöriga myndigheterna ***låta*** ett beslut om återvändande ***eller ett beslut om avlägsnande*** åtföljas av ett inreseförbud, med beaktande av relevanta omständigheter, i synnerhet tredjelandsmedborgarens samarbetsvillighet.
3. Inreseförbudet ska utfärdas som en del av beslutet om återvändande ***eller som en del av beslutet om avlägsnande*** eller separat skriftligen. ***Inreseförbudet*** ska delges tredjelandsmedborgaren på ett språk som han eller hon förstår eller rimligen kan förväntas förstå. ***I detta syfte får de behöriga myndigheterna vid behov använda standardiserade översättningsmallar eller verktyg för datorstödd eller datorgenererad översättning.***

4. De behöriga myndigheterna får utfärda ett inreseförbud utan att utfärda ett beslut om återvändande till en tredjelandsmedborgare som har vistats olagligt på medlemsstaternas territorium och vars olagliga vistelse upptäcks i samband med utresekontroller i enlighet med artikel 8 i förordning (EU) 2016/399 *eller motsvarande kontroller i enlighet med nationell rätt när det gäller medlemsstater som inte är bundna av den förordningen. Inreseförbudet får i dessa fall utfärdas och delges efter det att tredjelandsmedborgaren avrest från medlemsstaternas territorium*, varvid det i så stor utsträckning som möjligt undviks att den berörda tredjelandsmedborgarens avresa skjuts upp.
- 4a. *Om en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt avreser från medlemsstaternas territorium innan ett beslut om återvändande har utfärdats får de behöriga myndigheterna utfärda ett inreseförbud utan att utfärda ett beslut om återvändande.*

- 4b. *Om skälen för att utfärda ett inreseförbud har uppstått efter det att ett beslut om återvändande har utfärdats får de behöriga myndigheterna utfärda ett inreseförbud utan att utfärda ett nytt beslut om återvändande.*
5. De behöriga myndigheterna får avstå från att utfärda ett inreseförbud i enskilda fall av humanitära skäl, *om tredjelandsmedborgaren fallit offer för människohandel* eller om tredjelandsmedborgaren vederbörligen samarbetar med de behöriga myndigheterna, bland annat genom att skriva in sig i ett program för återvändande och återanpassning.
6. Inreseförbudets varaktighet ska fastställas med vederbörlig hänsyn till alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet och vara högst tio år. *Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16.3 a får ett inreseförbud utfärdas för högst 20 år av vederbörligen motiverade skäl när det anses nödvändigt att hindra tredjelandsmedborgaren från att resa in på medlemsstaternas territorium.*

8. Inreseförbudets varaktighet ska börja löpa den dag då tredjelandsmedborgaren lämnade medlemsstaternas territorium.

Artikel 11

Återkallande eller tillfälligt upphävande av ett inreseförbud eller förkortning av dess giltighetstid

1. Ett inreseförbud får återkallas eller tillfälligt upphävas eller dess giltighetstid förkortas *av den utfärdande medlemsstaten* om tredjelandsmedborgaren *visar att han eller hon har återvänt frivilligt, utan att det påverkar punkterna 2 och 3.*

2. *Den behöriga myndigheten får efter eget gottfinnande återkalla eller tillfälligt upphäva* ett inreseförbud **■** *eller förkorta* dess giltighetstid **■** *i motiverade enskilda fall, däribland av humanitära skäl, med beaktande av alla relevanta omständigheter, utan att det påverkar punkt 3.*

3. Tredjelandsmedborgaren *får lämna in en välgrundad begäran om återkallande eller tillfälligt upphävande av ett inreseförbud eller förkortning av dess giltighetstid, förutsatt att tredjelandsmedborgaren har avrest från territoriet, utan att det påverkar punkt 4.*
4. *En tredjelandsmedborgare som har ålagts ett inreseförbud på mer än tio år i enlighet med artikel 10.6 eller artikel 16.3 a får tio år efter sin avresa från medlemsstaterna begära att den utfärdande medlemsstaten omprövar huruvida inreseförbudet ska återkallas, tillfälligt upphävas eller förkortas, med vederbörlig hänsyn till alla relevanta omständigheter, inbegripet, i förekommande fall, huruvida tredjelandsmedborgaren fortfarande utgör en säkerhetsrisk enligt artikel 16 och huruvida inreseförbudet fortfarande är nödvändigt för att ytterligare hindra tredjelandsmedborgaren från att resa in på medlemsstaternas territorium. Begäran om omprövning ska vara välgrundad.*

- 4a. *Medlemsstaterna får som villkor för att återkalla ett inreseförbud kräva ersättning för kostnaderna för avlägsnandet av tredjelandsmedborgaren.*

Avsnitt 4

Verkställande av återvändande

Artikel 12

Avlägsnande

1. *Medlemsstaterna ska vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att avlägsna tredjelandsmedborgaren om*
 - a) *tredjelandsmedborgaren inte har fullgjort skyldigheten att lämna territoriet i enlighet med artikel 7,*
 - a) tredjelandsmedborgaren *inte samarbetar* med myndigheterna **■** ,
■
 - c) tredjelandsmedborgaren omfattas av artikel 16,
 - d) tredjelandsmedborgaren *beger sig till en annan medlemsstat utan tillstånd, även under den tidsfrist* som fastställs i enlighet med artikel 7,
 - da) *de behöriga myndigheterna anser att avlägsnandet är nödvändigt och proportionellt, i enlighet med nationell rätt, av andra skäl än de som anges i leden a–d.*

- 1a. Ingenting i denna förordning ska hindra medlemsstaterna från att tillåta eller underlätta frivilligt återvändande för en tredjelandsmedborgare som annars är föremål för avlägsnande enligt punkt 1, i synnerhet om det anses leda till ett snabbare och effektivare återvändande.*
- 2. Ett beslut om avlägsnande får utfärdas av de behöriga myndigheterna till alla tredjelandsmedborgare som är föremål för återvändande. Om ett beslut om avlägsnande utfärdas ska det göras skriftligen, och det får ingå i samma beslut som beslutet om återvändande eller som ett separat administrativt eller rättsligt beslut eller avgörande eller som en del av ett annat administrativt eller rättsligt beslut.*
- 2a. Om ett återvändandeland ännu inte har fastställts eller om det skiljer sig från det tidigare fastställda landet ska den behöriga myndigheten, i beslutet om återvändande eller ett beslut om avlägsnande, fastställa ett eller flera återvändandeländer enligt vad som avses i artikel 4.3 innan avlägsnandet genomförs.*

- 2b. Om ett beslut om avlägsnande utfärdas ska det innehålla en redogörelse för de faktiska och rättsliga omständigheterna. TredjELandsmedborgaren ska informeras om tillgängliga rättsmedel och tidsfrister för att åberopa dessa rättsmedel. Beslutet om avlägsnande ska delges tredjELandsmedborgaren så snart som möjligt i enlighet med den berörda medlemsstatens nationella rätt.**
- 2c. Om ett beslut om avlägsnande utfärdas ska tredjELandsmedborgaren på begäran få en skriftlig eller muntlig översättning av de viktigaste delarna av beslutet om avlägsnande, inbegripet information om tillgängliga rättsmedel, på ett språk som tredjELandsmedborgaren förstår eller rimligen kan förväntas förstå. I detta syfte får de behöriga myndigheterna vid behov använda standardiserade översättningsmallar eller verktyg för datorstödd eller datorgenererad översättning.**

3. *Om tredjelandsmedborgaren uppger, eller medlemsstatens myndigheter får kännedom om, relevanta indikationer på att avlägsnandet skulle strida mot principen om non-refoulement, ska de behöriga myndigheterna hänvisa tredjelandsmedborgaren till ett lämpligt förfarande, inbegripet asylförfarandet i enlighet med förordning (EU) 2024/1348, i tillämpliga fall, eller i enlighet med nationell rätt bedöma om avlägsnandet är förenligt med principen om non-refoulement* ■ . Den berörda tredjelandsmedborgaren ska så snart som möjligt lägga fram *all relevant information* som rör hans eller hennes personliga omständigheter *för att styrka sitt påstående att avlägsnandet skulle strida mot principen om non-refoulement. De behöriga myndigheterna får förlita sig på eller beakta eventuella tidigare bedömningar av risken för refoulement. En ytterligare bedömning av risken för refoulement ska göras endast om relevant information har styrkts.*

- 3a. *Medlemsstaterna får besluta att principen om non-refoulement får bedömas av en annan myndighet än den behöriga myndighet som utfärdar eller verkställer beslutet om återvändande.*
4. Tvångsåtgärder som vidtas för att säkerställa avlägsnande ska vara nödvändiga och proportionella och får under inga omständigheter innebära mer tvång än skäligt. De ska genomföras i enlighet med nationell rätt som respekterar de grundläggande rättigheterna och med vederbörlig respekt för den berörda tredjelandsmedborgarens värdighet och fysiska integritet.
5. När avlägsnandet genomförs med flyg ska medlemsstaterna ta hänsyn till de gemensamma riktlinjer för säkerhetsbestämmelser i samband med gemensamma återsändanden med flyg som anges i bilagan till rådets beslut 2004/573/EG³⁰.

I

³⁰ Rådets beslut 2004/573/EG av den 29 april 2004 om organisation av gemensamma flygningar för återsändande från två eller flera medlemsstaters territorium av tredjelandsmedborgare vilka omfattas av enskilda beslut om återsändande (EUT L 261, 6.8.2004, s. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

Artikel 14

Villkor för att skjuta upp avlägsnandet

1. Avlägsnande enligt artikel 12 ska skjutas upp
 - a) om det skulle strida mot principen om non-refoulement, eller
 - b) om och så länge som ett tillfälligt upphävande av beslutet om återvändande i enlighet med artikel 28 är i kraft.
2. Avlägsnande enligt artikel 12 får skjutas upp ■ , med hänsyn till de specifika omständigheterna i det enskilda fallet. ***Om det finns risk för avvikande får ytterligare åtgärder vidtas i enlighet med punkt 7.***
3. Om tredjelandsmedborgaren begär uppskov med avlägsnandet ska begäran vederbörligen motiveras.
4. ■ Medlemsstaterna ■ ska ■ ge den berörda tredjelandsmedborgaren en skriftlig bekräftelse ***av uppskjutandet i enlighet med punkt 1 eller punkt 2*** och personens rättigheter under ***uppskjutandet. En översättning av bekräftelsen får meddelas tredjelandsmedborgaren muntligen på ett språk som han eller hon förstår eller rimligen kan förväntas förstå, inbegripet med hjälp av tolktjänster.***

5. *Uppskjutandet av* avlägsnandet ■ *ska omprövas om de relevanta omständigheterna ändras.*
6. Följande ska beaktas när det gäller tredjelandsmedborgarens situation, *inbegripet tredjelandsmedborgarens fullgörande av skyldigheterna i denna förordning*, under perioder då avlägsnandet har skjutits upp:
- a) Grundläggande behov.
 - b) Familjesammanhållning med familjemedlemmar som befinner sig på medlemsstatens territorium.
 - c) Akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar.
 - d) Underårigas tillträde till det grundläggande utbildningsväsendet, beroende på vistelsens längd.
 - e) Sårbara personers särskilda behov.
7. Om avlägsnandet skjuts upp får de åtgärder som anges i *artiklarna 21, 23c och 29* tillämpas när villkoren är uppfyllda.

Artikel 15

Övervakning av avlägsnande

Medlemsstaterna ska sörja för ett oberoende *system för övervakning av påtvingade återvändanden*. Medlemsstaterna *får förlita sig på befintliga övervakningsmekanismer, såsom strukturer och sakkunskap som fastställts i enlighet med förordning (EU) 2024/1356, beroende på vad som är relevant för tillämpningen av denna artikel.*

Artikel 16

Återvändande av tredjelandsmedborgare som utgör en säkerhetsrisk

1. Denna artikel ska tillämpas på tredjelandsmedborgare om
 - a) de utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet, *inbegripet när de är föremål för en registrering enligt artikel 24.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861³¹,*

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 (EUT L 312, 7.12.2018, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

- b) det finns *rimliga indikationer* på att de har begått ett grovt brott i den mening som avses i artikel 2.2 i rådets rambeslut 2002/584/RIF³² *eller har begått ett brott som medför en frihetsberövande påföljd i minst två år enligt nationell rätt eller har begått flera brott som medför en frihetsberövande påföljd i minst ett år enligt den dömande medlemsstatens nationella rätt,*
- ba) *det finns rimliga indikationer på att de är inblandade i något av de brott som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541³³,*

³² Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna – Uttalanden från vissa medlemsstater vid antagandet av rambeslutet (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).

c) det finns *rimliga* indikationer på att de planerar att begå ett sådant brott som avses i *leden b och ba* i denna punkt på en medlemsstats territorium,

ca) *det finns rimliga indikationer på att de utgör något annat säkerhetshot enligt nationell rätt.*

2. Tredjelandsmedborgare som omfattas av denna artikel ska bli föremål för avlägsnande i enlighet med artikel 12.

2a. *Punkt 1 b, ba och c ska tillämpas på tredjelandsmedborgare om det finns rimliga indikationer på att de har anstiftat eller på annat sätt deltagit i förövandet av de brott eller gärningar som avses däri.*

- 2b. *Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att beslut om återvändande rörande tredjelandsmedborgare som omfattas av denna artikel hanteras och verkställs som en prioriterad fråga.*
3. Genom undantag från de relevanta bestämmelserna i denna förordning får tredjelandsmedborgare som omfattas av denna artikel
- a) bli föremål för ett inreseförbud som utfärdats i enlighet med artikel 10 och som överskrider den maximala giltighetstid som avses i artikel 10.6 *eller ett inreseförbud på obestämd tid om det är motiverat och står i proportion till den säkerhetsrisk som tredjelandsmedborgaren utgör; i sådana fall ska artikel 11.4 tillämpas,*
 - b) hållas i förvar i enlighet med artikel 29.3 c,

- c) hållas i förvar i fängelser och, *i möjligaste mån*, hållas avskilda från vanliga interner,
- d) hållas i förvar i *ytterligare perioder* som överstiger den maximala varaktighet som avses i artikel 32.3 och som fastställs av en *domstol* med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet och är föremål för omprövning av en *domstol* minst var tredje månad.

4. *Om det hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet som tredjelandsmedborgare utgör enligt punkt 1 a inte kan hanteras effektivt i enlighet med denna artikel får medlemsstaterna föreskriva andra åtgärder enligt nationell rätt. Medlemsstaterna ska säkerställa att åtgärden, när det relevanta beslutet fattas, är nödvändig och proportionell med beaktande av allvaret i hotet mot allmän säkerhet eller den fara som den berörda personen utgör.*

- 4a. *Medlemsstaterna får förlita sig på en befintlig grundlig säkerhetsbedömning av alla relevanta omständigheter som utförts av de behöriga myndigheterna i tidigare skeden, även i samband med asyl-, viserings- och gränskontrollförfaranden, inbegripet screening.*

Artikel 17

Återvändande till ett tredjeland med vilket det finns ett avtal eller arrangemang

1. Återvändande i den mening som avses i artikel 4 första stycket 3 g av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna kräver att ett avtal eller arrangemang ingås med ett tredjeland. Ett sådant avtal eller arrangemang får endast ingås med ett tredjeland där internationella normer och principer för mänskliga rättigheter respekteras i enlighet med internationell rätt, däribland principen om non-refoulement.

2. Ett avtal eller arrangemang enligt punkt 1 ska fastställa följande:

- a) De förfaranden som är tillämpliga på *återvändande* av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen *ut ur* medlemsstaterna till det tredjeland som avses i punkt 1.
- b) Villkoren för tredjelandsmedborgarens vistelse i det tredjeland som avses i punkt 1, inbegripet ■ respektive ■ skyldigheter och ansvar *för parterna i avtalet eller arrangemanget*.
-
- d) Tredjelandets skyldigheter enligt vad som avses i punkt 1 andra meningen.
-
- f) Konsekvenserna vid överträdelser av avtalet eller arrangemanget eller betydande förändringar som har en negativ inverkan på situationen i tredjelandet.

2a. Om det i ett avtal eller arrangemang enligt punkt 1 föreskrivs vidareåtervändande till ett återvändandeland enligt vad som avses i artikel 4.3 a–d ska följande fastställas i avtalet eller arrangemanget, utöver vad som anges i punkt 2:

- a) Konsekvenserna om vidareåtervändande inte är möjligt.**
- b) Respektive skyldigheter och ansvar för parterna i avtalet eller arrangemanget.**
- c) Konsekvenserna vid betydande förändringar som har en negativ inverkan på situationen i tredjelandet.**
- d) Ett oberoende organ eller en oberoende mekanism som övervakar den faktiska tillämpningen av avtalet eller arrangemanget.**

Avtalet eller arrangemanget enligt första stycket får inbegripa villkoren för förvar i tredjelandet enligt vad som avses i punkt 1.

3. *Medlemsstaterna ska vid en lämplig tidpunkt underrätta de berörda medlemsstaterna om förhandlingarna om ett avtal eller arrangemang enligt punkt 1 med ett tredjeland som har en gemensam gräns med dessa medlemsstater. Medlemsstaterna ska ■ underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om alla bilaterala eller multilaterala avtal eller arrangemang som ingåtts i enlighet med punkt 1 innan de träder i kraft eller, om ett avtal eller arrangemang ska tillämpas provisoriskt, innan den provisoriska tillämpningen inleds. Kommissionen och de övriga medlemsstaterna ska också underrättas om eventuella senare ändringar i, eller upphävandet av, sådana avtal eller arrangemang.*

4. Ensamkommande barn ■ får inte återsändas till ett tredjeland som avses i punkt 1.

Avsnitt 5

Underårigas återvändande

Artikel 18

Barnets bästa

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning.

Artikel 19

Åldersbedömning av underåriga

1. Om det till följd av tredjelandsmedborgarens uttalanden, tillgängliga skriftliga bevis eller andra relevanta indikationer föreligger tvivel om huruvida han eller hon är underårig får den behöriga myndigheten göra en ***åldersbedömning i enlighet med nationell rätt eller unionsrätten. Vid en sådan åldersbedömning får artikel 25 i förordning (EU) 2024/1348 användas.***
2. ***Den behöriga myndigheten får förlita sig på en befintlig åldersbedömning som utförts i tidigare skeden av återvändandeförfarandet eller inom ramen för andra relevanta förfaranden.***

3. *En medlemsstat får erkänna resultatet av en åldersbedömning som utförts av en annan medlemsstat om åldersbedömningen utförts i enlighet med unionsrätten.*
6. *En vägran att genomgå en åldersbedömning, inbegripet läkarundersökningen, ska inte hindra den beslutande myndigheten från att fortsätta med återvändandeförfarandet. En sådan vägran får inte betraktas som något mer än en motbevisbar presumtion för att sökanden inte är underårig.*

Artikel 20

Ensamkommande barns återvändande

1. ■ Stöd av lämpliga organ som inte är de myndigheter som verkställer återvändandet *ska* beviljas i enlighet med barnets bästa.
2. En företrädare eller en person som *utsetts* att skydda barnets bästa ska tillsättas för att företräda, bistå och agera, beroende på vad som är tillämpligt, på ett ensamkommande barns vägnar i återvändandeprocessen. Det ska säkerställas att den utsedda företrädaren har lämplig utbildning i barn- och åldersanpassad kommunikation och att *vederbörande kan kommunicera, även med hjälp av tolktjänster, på ett språk som den underåriga förstår eller rimligen kan förväntas förstå*. Den personen *får* vara den person som utsetts att fungera som företrädare enligt direktiv (EU) 2024/1346³⁴, om en sådan person har utsetts i enlighet med artikel 27 i det direktivet.

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1346 av den 14 maj 2024 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (EUT L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

3. Det ensamkommande barnet ska höras, antingen direkt eller genom den företrädare eller **■** person som avses i punkt 2, inbegripet i samband med fastställandet av barnets bästa. **Senast** innan myndigheterna i en medlemsstat avlägsnar ett ensamkommande barn från medlemsstatens territorium ska de försäkra sig om att barnet kommer att överlämnas till en familjemedlem, en utsedd förmyndare eller en lämplig mottagningsenhet i återvändandelandet.

Kapitel III

TREDJELANDSMEDBORGARENS SKYLDIGHETER

Artikel 21

Skyldighet att samarbeta

1. Tredjelandsmedborgare ***ska fullgöra skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium, och de*** ska vara skyldiga att samarbeta med medlemsstaternas behöriga myndigheter i alla skeden av ***återvändandeförfarandet***.

- 1a.** TredjELandsmedborgare ska utan oskäligen dröjsmål ge de behöriga myndigheterna information om alla förändringar i sin individuella situation som är relevanta för tillämpningen av *denna förordning*.
- 2.** *Utan att det påverkar skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium ska* tredjELandsmedborgare
- a) *förbli tillgängliga för de behöriga myndigheterna* på territoriet i den medlemsstat som är behörig för det återvändandeförfarande som *tredjELandsmedborgarna* är föremål för, inte avvika, *inbegripet* till en annan medlemsstat, *samt infinna sig inför avresan för transporten för återvändande enligt vad som fastställts av den behöriga myndigheten,*
- aa) *inte fysiskt eller verbalt hindra återvändandet,*

- b) ■ utan oskäligt dröjsmål tillhandahålla all information och all fysisk *och digital* dokumentation, *inbegripet kopior och elektronisk dokumentation*, som är *relevant* för att fastställa eller verifiera identitet eller *medborgarskap eller* på annat sätt är relevant inom ramen för *återvändandeförfarandet och* som de förfogar över *eller rimligen kan förväntas kunna erhålla, i synnerhet genom att tillhandahålla de behöriga myndigheterna en identitets- eller resehandling eller samarbeta för att erhålla en identitets- eller resehandling*,
- c) inte förstöra, *undanhålla* eller på annat sätt göra sig av med ■ handlingar, *information och dokumentation som avses i led b i denna punkt*, använda alias med bedrägligt uppsåt, lämna annan falsk information i muntlig eller skriftlig form eller på annat sätt *vilseleda myndigheterna eller* på ett bedrägligt sätt motarbeta *återvändandeförfarandet*,

- d) förklara varför de inte innehar någon identitetshandling eller resehandling,
- e) lämna information om de tredjeländer som de transiterat genom, *de resvägar som använts eller andra tredjeländer till vilka de kan ha andra anknytningar som kan underlätta återvändande,*
- f) lämna biometriska uppgifter enligt definitionen i *nationell rätt och unionsrätt, inbegripet* artikel 2.1 s i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358³⁵,
- fa) uppfylla transportörernas resekrav och tredjelandets myndigheters inresekrav, inbegripet hälsokrav, när sådana krav i allmänhet ställs på internationella resenärer,*
- g) *på begäran av de behöriga myndigheterna* lämna exakta kontaktuppgifter, inbegripet aktuell bostadsort, adress, telefonnummer där de kan nås och, i förekommande fall, en e-postadress,

³⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1358 av den 14 maj 2024 om inrättande av Eurodac för jämförelse av biometriska uppgifter för att effektivt tillämpa Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2024/1351 och (EU) 2024/1350 och rådets direktiv 2001/55/EG, och identifiera tredjelandsmedborgare och statslösa personer som vistas olagligt och om framställningar från medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol om jämförelse med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1240 och (EU) 2019/818 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 (EUT L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- h) utan oskäligt dröjsmål tillhandahålla information om eventuella ändringar av de kontaktuppgifter som avses i led g,
- i) ***efterleva alla åtgärder som ålagts enligt artiklarna 23.1 och 23c.1 under hela återvändandeförfarandet,***
- j) lämna all information och alla uttalanden som krävs i samband med begäranden som lämnas in till de behöriga myndigheterna i relevanta tredjeländer i syfte att erhålla resehandlingar och samarbeta med dessa myndigheter i tredjeländer, när så är nödvändigt,
- k) ■ inställa sig personligen eller ■ genom videokonferens, ***beroende på vad som krävs av de behöriga myndigheterna,*** hos de behöriga nationella myndigheterna ***eller*** myndigheterna i tredjeland på den plats som dessa myndigheter angett ***för*** ***erhållande av resehandlingar och fastställande av sin identitet eller sitt medborgarskap,***

- l) delta i rådgivning om återvändande och återanpassning om de behöriga myndigheterna kräver detta,
- la) *efterleva andra relevanta ytterligare åtgärder i samband med återvändande enligt nationell rätt.*

De skyldigheter som åläggs tredjelandsmedborgaren enligt denna artikel ska inte påverka de skyldigheter och åtgärder som inte rör återvändande och som föreskrivs i nationell rätt.

3. Den information och dokumentation eller, när sådan inte finns tillgänglig, de kopior av denna som avses i punkt 2 b ska i synnerhet innehålla tredjelandsmedborgarnas uttalanden och all dokumentation som de förfogar över avseende
 - a) deras namn, födelsedatum och födelseort, kön och medborgarskap eller det faktum att de är statslösa,

- b) deras familjemedlemmar och andra personuppgifter om dem själva, om detta är relevant för genomförandet av **återvändandeförfarandet** eller för fastställandet av återvändandelandet,
- c) typ, nummer, giltighetstid och utfärdandeland för deras identitets- eller resehandlingar och andra handlingar som de tillhandahåller och som den behöriga myndigheten anser vara relevanta för att identifiera dem, genomföra **återvändandeförfarandet** och fastställa återvändandelandet,
- d) uppehållstillstånd eller annat tillstånd som ger dem rätt till vistelse och som utfärdats av en annan medlemsstat eller av ett tredjeland,
- e) varje beslut om återvändande, **beslut om avlägsnande eller inreseförbud** som utfärdats av en annan medlemsstat,

f) land/länder och ort där de bott tidigare, resrutter, *transitländer* och resedokumentation.

4. Om de behöriga myndigheterna beslutar att behålla en handling som är nödvändig för ■ återvändandet i enlighet med punkt 2 b ska de säkerställa att tredjelandsmedborgaren *utan oskäligt dröjsmål* får fotokopior eller *annat lämpligt bevis på att handlingarna har behållits. När det gäller frivilligt* återvändande ■ ska de behöriga myndigheterna överlämna sådana handlingar till tredjelandsmedborgaren antingen vid tidpunkten för avresan eller vid ankomsten till tredjelandet.
5. Tredjelandsmedborgaren ska *vara nåbar genom alla kommunikationsmedel som fastställs i nationell rätt*. Medlemsstaterna ska ■ i sin nationella rätt fastställa metoden för kommunikation och tidpunkten då kommunikationen anses ha mottagits av och delgetts tredjelandsmedborgaren eller använda digitala system som utvecklats och/eller stöds av *medlemsstaterna eller* unionen för sådan kommunikation.

■

Artikel 21a
Risk för avvikande

1. *Om inte motsatsen bevisas finns det en risk för avvikande i ett enskilt fall om ett av följande kriterier är uppfyllt när det gäller den berörda tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen:*
 - a) *Tredjelandsmedborgaren har utan tillstånd rest in på eller begett sig till en medlemsstats territorium, inbegripet efter transitering genom ett tredjeland, eller försöker göra detta.*
 - b) *Tredjelandsmedborgaren är föremål för ett beslut om återvändande som utfärdats av en annan medlemsstat än den på vars territorium personen för närvarande vistas olagligt, inbegripet när detta upptäckts genom registreringar som förts in i Schengens informationssystem i enlighet med förordning (EU) 2018/1860.*

- c) *Tredjelandsmedborgaren låter bli att efterleva en eller flera av de åtgärder som har ålagts i enlighet med artiklarna 23.1 och 23b.1, eller uttrycker eller visar avsikt att göra det.*
- d) *Tredjelandsmedborgaren har rest in på nytt på medlemsstaternas territorium i strid med ett giltigt inreseförbud.*

2. *I fall som inte omfattas av punkt 1 ska risken för avvikande fastställas på grundval av en helhetsbedömning av omständigheterna i det enskilda fallet. Bedömningen ska inbegripa ett eller flera av följande kriterier avseende den berörda tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen:*

- a) *Personen saknar bostad, stadigvarande hemvist eller tillförlitlig adress.*
- b) *Personen har inte fullgjort skyldigheten att lämna medlemsstaternas territorium inom den tidsfrist för avresa som fastställts i enlighet med artikel 7.1a a.*

- c) *Avresan är nära förestående och det finns skäl att anta att tredjELandsmedborgaren avser att inte fullgöra skyldigheten att samarbeta enligt artikel 21.2 a.*
- d) *Personen använder total- eller delförfalskade identitets- eller resehandlingar, uppehållstillstånd eller viseringar eller handlingar som motiverar inresevillkoren, förstör eller gör sig på annat sätt av med sådana handlingar, använder alias med bedrägligt uppsåt, lämnar annan falsk information i muntlig eller skriftlig form eller motarbetar på annat bedrägligt sätt återvändande- eller återtagandeförfarandet.*
- e) *Personen deltar inte i rådgivning om återvändande och återanpassning, om detta krävs av de behöriga myndigheterna.*
- f) *TredjELandsmedborgaren saknar social förankring, i synnerhet familjeband, och har otillräckliga medel för sitt uppehälle.*

- g) *Bristande efterlevnad av skyldigheterna enligt artikel 21.2 a–c, e, fa och i–k, inbegripet bristande samarbete när det gäller erhållande av resehandlingar.*
- h) *Andra kriterier än de i leden a–f om sådana föreskrivs i nationell rätt.*

Kapitel IIIa

ÅTGÄRDER FÖR ATT FRÄMJA ÅTERVÄNDANDE OCH ALTERNATIV TILL FÖRVAR

Artikel 23

Tillgänglighet för återvändandeprocessen

1. *I syfte att förbereda och säkerställa ett ■ effektivt ■ återvändande eller för att ge ytterligare incitament till efterlevnad av skyldigheterna att lämna medlemsstaternas territorium och samarbeta får medlemsstaterna ålägga tredjelandsmedborgaren en eller flera av följande åtgärder:*
 - a) *Skyldigheten att stanna kvar inom ett geografiskt område inom medlemsstatens territorium där tredjelandsmedborgaren kan röra sig fritt.*

- b) Skyldigheten att vistas på en viss adress eller plats som anvisats av de behöriga myndigheterna.*
 - c) Skyldigheten att rapportera till de behöriga myndigheterna vid vissa tidpunkter, antingen personligen eller på annat sätt enligt vad som anges i nationell rätt.*
 - d) Andra åtgärder än de som avses i leden a–c om sådana föreskrivs i nationell rätt.*
2. *Samtliga åtgärder enligt punkt 1 ska tillämpas endast i den mån de är förenliga med sårbara personers särskilda behov och med barnets bästa.*
- 2a. *De åtgärder som anges i punkt 1 får också åläggas tredjelandsmedborgare som inte kan avlägsnas på grund av sitt bristande samarbete med de behöriga myndigheterna.*
3. På begäran får de behöriga myndigheterna bevilja tredjelandsmedborgaren tillstånd att *tillfälligt inte efterleva en åtgärd som avses i punkt 1.*

I

4. *Tredjelandsmedborgaren ska informeras om huruvida tillståndet i enlighet med punkt 3 beviljas **eller inte**.*
5. Tredjelandsmedborgaren ska inte vara skyldig att begära tillstånd ***enligt punkt 3*** för att infinna sig hos myndigheter och domstolar, ***om det annars skulle ha inneburit ett åsidosättande av skyldigheterna i punkt 1 och*** om tredjelandsmedborgarens närvaro är nödvändig. Tredjelandsmedborgaren ska ***i förväg*** underrätta de behöriga myndigheterna om sådant infinnande.
6. Beslut som fattas i enlighet med punkt 1 b och c ska fattas skriftligen, vara proportionella och ta hänsyn till den berörda tredjelandsmedborgarens specifika omständigheter.

7. *TredjELandsmedborgaren ska informeras om alla beslut att tillämpa de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel och om konsekvenserna av bristande efterlevnad av besluten i fråga, inbegripet förvar enligt artikel 29.*

Artikel 23a

Utredningsåtgärder

1. *Utan att det påverkar utredningsåtgärder av andra skäl som inte rör återvändande i enlighet med nationell rätt får medlemsstaternas behöriga myndigheter, när så är nödvändigt, proportionellt och vederbörligen motiverat i syfte att förbereda eller säkerställa ett effektivt återvändande,*
- a) *visitera tredjELandsmedborgaren och, med förbehåll för ett föregående domstolsbeslut eller, i enlighet med relevant nationell rätt, ett administrativt beslut om det är nödvändigt, proportionellt och vederbörligen motiverat med hänsyn till hur brådskande åtgärden är, genomsöka hans eller hennes bostad eller andra relevanta lokaler,*

- aa) vidta administrativa åtgärder i syfte att säkerställa efterlevnad av skyldigheten att lämna biometriska uppgifter enligt nationell rätt, inbegripet fingeravtryck, vilket skulle kunna inbegripa möjligheten att använda tvångsmedel som en sista utväg om en tredjelandsmedborgare inte lämnar biometriska uppgifter enligt kravet i artikel 21.2 f,*
 - b) söka efter och beslagta personliga tillhörigheter, elektroniska enheter och andra relevanta föremål,*
 - c) ålägga andra utredningsåtgärder, om detta föreskrivs i nationell rätt.*
- 2. Alla utredningsåtgärder enligt punkt 1 a–c i denna artikel får genomföras utan den berörda tredjelandsmedborgarens samtycke.*
- 3. Alla utredningsåtgärder som vidtas i enlighet med punkt 1 a–c i denna artikel ska respektera de grundläggande rättigheterna och omfattas av de skyddsåtgärder och rättsmedel som föreskrivs i unionsrätten och nationell rätt.*

Artikel 23b

Konsekvenser vid bristande efterlevnad av samarbetsskyldigheten

1. *Vid bristande efterlevnad av den samarbetsskyldighet som anges i artikel 21.1 och kraven enligt artikel 21.2 ska medlemsstaterna ålägga den berörda tredjelandsmedborgaren en eller flera av de åtgärder som anges i artikel 23.1 och får ålägga en eller flera av följande åtgärder, som ska vara effektiva och proportionella:*
 - b) *Nekande eller minskning av vissa förmåner och bidrag, om detta föreskrivs i nationell rätt, såvida inte detta skulle leda till att personerna inte kan tillgodose sina grundläggande behov.*
 - c) *Nekande eller minskning av incitament som beviljas för att främja frivilligt återvändande, inbegripet nekande eller minskning av bistånd inom ramen för återvändande- och återanpassningsprogram enligt artikel 46.3.*

- d) Nekande eller återkallande av arbetstillstånd, om detta föreskrivs i nationell rätt.*
- e) Förlängning av giltighetstiden för ett inreseförbud upp till och med den maximala giltighetstid som anges i artikel 10.6.*
- f) Straffrättsliga påföljder, inbegripet fängelsestraff, om detta föreskrivs i nationell rätt.*
- g) Böter.*
- h) Andra åtgärder eller konsekvenser än de ovannämnda, om detta föreskrivs i nationell rätt.*

Artikel 23c

Alternativ till förvar

- 1. Medlemsstaterna får ålägga ett eller flera av följande alternativ till förvar, med beaktande av den berörda tredjelandsmedborgarens individuella omständigheter, inbegripet den nivå av risk för avvikande som bedömts föreligga i enlighet med artikel 21a:*
 - a) Deponering av en lämplig garantisumma.*

b) Användning av elektronisk övervakning.

c) Andra åtgärder än de som anges i leden a och b om detta föreskrivs i nationell rätt.

- 1a. De åtgärder som avses i första stycket ska i första hand syfta till att säkerställa ett effektivt och snabbt återvändande av tredjelandsmedborgaren.*
- 2. Ett beslut om tillämpning av de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel ska ange relevanta faktiska och rättsliga skäl.*
- 3. Tredjelandsmedborgare ska skriftligen informeras om alla beslut att tillämpa de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel och om konsekvenserna av bristande efterlevnad av besluten i fråga, inbegripet förvar enligt artikel 29.*
- 4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de beslut som fattas i enlighet med punkt 2 i denna artikel omprövas av en domstol på begäran av den berörda personen eller på domstolens eget initiativ.*

Kapitel IV
SKYDDSÅTGÄRDER OCH RÄTTSMEDEL

Avsnitt 1
Rättssäkerhetsgarantier

Artikel 24
Rätt till information

1. ***De behöriga myndigheterna ska säkerställa att*** tredjelandsmedborgare som är föremål för ***återvändande*** informeras om följande:
 - a) ***Förfarandets*** syfte ■ .
 - b) Tredjelandsmedborgares ■ skyldigheter ■ enligt artiklarna 21 och 23, konsekvenserna av bristande efterlevnad enligt ***artiklarna 23b och 29.3 e***, förekomsten av en registrering om återvändande avseende personen i Schengens informationssystem samt erkännande och verkställighet av ett beslut om återvändande som utfärdats av en annan medlemsstat i enlighet med artikel 9.
 - c) Rådgivning och program för återvändande och återanpassning i enlighet med artikel 46.

d) Sina processuella rättigheter i enlighet med denna förordning och nationell rätt, särskilt rätten till rättsligt bistånd och biträde enligt artikel 25.

2. Den information som tillhandahålls ska lämnas utan oskäligt dröjsmål på ett språk som tredjelandetsmedborgaren förstår eller rimligen kan *förväntas* förstå. *Informationen får tillhandahållas med hjälp av standardiserade informationsblad, antingen på papper eller i elektroniskt format, och vid behov kompletteras muntligen med hjälp av översättnings- och tolktjänster.* I fråga om *ensamkommande* barn ska informationen lämnas på ett åldersanpassat sätt och med deltagande av den företrädare *eller den person som utsetts att bistå barnet och* som avses i artikel 20.2.

- 2a. *Om den behöriga myndigheten går vidare med avlägsnandet på grundval av ett beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande i vilket mer än ett återvändandeland har fastställts, ska tredjelandsmedborgaren informeras om det återvändandeland till vilket han eller hon kommer att avlägsnas i tillräckligt god tid före avlägsnandet.*

Artikel 25

Rättsligt bistånd och biträde

1. Vid överklagande eller omprövning inför en **domstol** i enlighet med artikel 27 ska medlemsstaterna på tredjelandsmedborgarnas begäran säkerställa att **de får nödvändigt** kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde ■ .
2. *De behöriga myndigheterna ska säkerställa att ensamkommande barn **biträds och bistås på ett sådant sätt att de kan utnyttja sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter enligt denna förordning.***

-
4. Kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde ska tillhandahållas av juridiska rådgivare eller andra lämpligt kvalificerade personer ■ som enligt nationell rätt är godkända eller har tillåtelse *att bistå eller biträda* tredjelandsmedborgaren, *eller av icke-statliga organisationer som är ackrediterade enligt nationell rätt att tillhandahålla tredjelandsmedborgare rättsliga tjänster eller rättsligt biträde.*
5. Medlemsstaterna får neka tillhandahållande av kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde vid överklagandeförfarandet om
- a) tredjelandsmedborgaren anses ha tillräckliga medel för att på egen bekostnad kunna betala för rättsligt bistånd och biträde,
 - b) det anses att överklagandet saknar rimliga utsikter till framgång eller utgör missbruk av förfarandet,

- c) överklagandet eller omprövningen sker i andra eller högre instans, i enlighet med vad som föreskrivs i nationell rätt, inbegripet förnyad behandling eller en ytterligare omprövning,
 - d) tredjELandsmedborgaren redan bistås eller biträds av en rättslig rådgivare.
6. TredjELandsmedborgare som begär kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde ska redogöra för sin ekonomiska situation ***och omedelbart underrätta de behöriga myndigheterna om alla väsentliga förändringar av sin ekonomiska situation, såvida inte nationell rätt föreskriver kostnadsfritt rättsligt bistånd oberoende av personens ekonomiska situation.***
7. Med undantag för bistånd som ges till ensamkommande barn ■ får medlemsstaterna
- a) införa belopps- eller tidsgränser för tillhandahållandet av kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde, förutsatt att dessa gränser inte är godtyckliga och inte otillbörligt begränsar tillgången till kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde ■ ,

- b) begära fullständig eller partiell återbetalning av eventuella kostnader som uppkommit om tredjelandsmedborgarens ekonomiska situation har förbättrats under återvändandeförfarandet eller om beslutet att tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde fattades på grundval av oriktiga uppgifter från tredjelandsmedborgaren,
 - c) när det gäller avgifter och andra kostnader och återbetalningar, föreskriva att behandlingen av tredjelandsmedborgare ska vara likvärdig med, men inte mer förmånlig än, den behandling som de egna medborgarna vanligtvis ges i frågor som gäller rättsligt bistånd.
8. Medlemsstaterna ska fastställa specifika förfaranderegler för hur begäranden om kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde ska lämnas in och behandlas *med avseende på ett överklagande eller en omprövning inför en domstol i enlighet med artikel 27*, eller ska de tillämpa befintliga regler för inhemska begäranden av liknande slag, under förutsättning att dessa regler inte gör det överdrivet svårt eller omöjligt att få tillgång till kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde.

9. Om ett beslut att inte bevilja kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde fattas av en myndighet som inte är en **domstol**, med motiveringen att överklagandet anses sakna rimliga utsikter till framgång eller utgör missbruk av förfarandet, ska sökanden ha rätt till ett effektivt rättsmedel inför en **domstol** mot det beslutet. ■
10. Medlemsstaterna får föreskriva om kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde i det administrativa förfarandet i enlighet med nationell rätt.

Avsnitt 2

Rättsmedel

Artikel 26

Rätten till ett effektivt rättsmedel

1. Den berörda tredjelandsmedborgaren ska ges ett effektivt rättsmedel för att överklaga de beslut som avses i artiklarna 7.1, 10 och 12.2 inför **den domstol** som är behörig **enligt nationell rätt**.

2. Det effektiva rättsmedlet ska medföra full ■ prövning av såväl de faktiska som de rättsliga omständigheterna.
3. *Om material i den akt som lämnats för kännedom till den domstol som är ansvarig för rättsmedlet mot beslutet om återvändande eller beslutet om avlägsnande, kompletterat eller förtydligat efter kontradiktoriska förfaranden, visar att principen om non-refoulement kan undergrävas, ska ■ efterlevnaden av de krav som följer av principen om non-refoulement kontrolleras ■ .*
4. *Upphävande eller återkallande av en icke väsentlig del av ett beslut om återvändande ska inte leda till upphävande eller återkallande av resten av beslutet i fråga.*

Artikel 27

Överklagande till en behörig *domstol*

1. I syfte att **tillämpa denna förordning** ska medlemsstaterna i sin nationella rätt fastställa **■** fristen för att överklaga till en **domstol** i första instans, **vilken inte får ■** överstiga 14 dagar.

Medlemsstater som senast den ... [dagen för denna förordnings ikraftträdande] i sin nationella rätt föreskriver frister för att överklaga på 30 dagar eller längre får göra undantag från första stycket. Om medlemsstaterna beslutar att göra undantag får den frist som avses i första stycket inte överstiga 30 dagar.

2. **Den tidsfrist** som avses i punkt 1 ska börja löpa från och med den dag då något av de beslut som avses i artiklarna 7.1, 10 och 12.2 delges tredjelandsmedborgaren eller **anses ha delgetts enligt** nationell rätt **■** .

3. Om ett beslut om återvändande grundar sig på eller utfärdas i samma akt som ett beslut om att neka eller avsluta en laglig vistelse får tidsfristerna för att överklaga beslutet om återvändande vara de som fastställs i nationell rätt för att överklaga ett beslut om att avsluta eller neka en laglig vistelse.
4. Om ett inreseförbud *och/eller beslut om avlägsnande* utfärdas tillsammans med ett sådant beslut om återvändande som avses i artikel 7 ska **de** överklagas tillsammans med det beslutet om återvändande inför samma **domstol**, i samma **■** förfarande och inom samma tidsfrister. Om ett inreseförbud *och/eller ett beslut om avlägsnande* utfärdas separat i förhållande till beslutet om återvändande eller är det enda beslut som överklagas får det överklagas separat. **■**

Artikel 28

Suspensiv verkan

1. *Även om denna förordning inte föreskriver någon automatisk suspensiv verkan av överklagandet ska medlemsstaterna, med full respekt för artikel 47 i stadgan, säkerställa att avlägsnandet kan skjutas upp av den behöriga domstolen i första instans före verkställigheten av de beslut som utfärdats i enlighet med artiklarna 7 och 12.2. Avlägsnandet får skjutas upp på begäran av den berörda tredjelandsmedborgaren under fristen för att överklaga enligt artikel 27 eller, om ett överklagande har lämnats in, under perioden i avvaktan på resultatet av ett sådant överklagande, såvida det inte i nationell rätt också föreskrivs att verkställigheten av ett sådant beslut får skjutas upp på domstolens eget initiativ. Denna punkt ska inte påverka tillämpningen av bestämmelser i nationell rätt som föreskriver en automatisk suspensiv verkan av rättsmedel inför en domstol i första instans .*

- 1a.** *Vid bedömningen av begäran enligt punkt 1 får domstolen förlita sig på materialet i den akt som lämnats för kännedom till den, inbegripet alla bedömningar av relevanta omständigheter som gjorts i tidigare skeden av återvändandeförfarandet och, när så är relevant, asylförfarandet.*

- 3.** Om ett ytterligare överklagande av ett första eller senare beslut om överklagande lämnas in ska *avlägsnandet* inte skjutas upp, såvida inte *nationell rätt föreskriver en suspensiv verkan av sådana rättsmedel eller* tredjelandsmedborgaren begär uppskov och en behörig *domstol* beslutar att bevilja det med vederbörlig hänsyn till de specifika omständigheterna i det enskilda fallet.

Kapitel V

FÖRVAR

Artikel 29

Skäl för förvar

1. Medlemsstaterna får ta en tredjelandsmedborgare i förvar enligt denna förordning på grundval av en individuell bedömning av varje enskilt fall och endast i den mån förvar är proportionellt.
2. Medlemsstaterna får hålla en tredjelandsmedborgare i förvar endast för ***återvändande, inbegripet för*** förberedande av återvändandet, ***återtagande och*** genomförande av avlägsnandet.
3. En tredjelandsmedborgare får tas i förvar endast på grundval av ett eller flera av följande skäl för förvar:
 - a) Risk för avvikande som fastställts i enlighet med artikel ***21a***.
 - b) Tredjelandsmedborgaren håller sig undan eller förhindrar ***återtagandet***, förberedelserna inför återvändandet eller avlägsnandet.
 - c) Tredjelandsmedborgaren utgör en säkerhetsrisk i enlighet med artikel 16.

- d) För att fastställa eller verifiera tredjelandsmedborgarens identitet eller medborgarskap.
 - e) Bristande efterlevnad av *skyldigheterna enligt artikel 21.2 a–c, e, fa och i–k, inbegripet bristande samarbete när det gäller erhållande av resehandlingar.*
 - f) *Andra relevanta skäl rörande återvändandet som fastställs i nationell rätt, för att säkerställa effektiva återvändandeförfaranden, och som är nödvändiga och proportionella.*
5. Ett beslut om förvar ska fattas av administrativa eller rättsliga myndigheter. Ett beslut om förvar ska fattas skriftligen, med angivande av de faktiska och rättsliga skäl som ligger till grund för beslutet samt information om tillgängliga rättsmedel. Beslutet ska *förmedlas till* tredjelandsmedborgaren *muntligen eller skriftligen* på ett språk som tredjelandsmedborgaren förstår eller rimligen kan förväntas förstå, *inbegripet med hjälp av tolknings- eller översättningstjänster.*

6. När en tredjelandsmedborgare hålls i förvar i enlighet med punkt 2 ska medlemsstaterna beakta ***huruvida*** tredjelandsmedborgaren ■ är en sårbar person.

■

Artikel 32

Förvarsperiod

1. Tredjelandsmedborgaren ska hållas i förvar så kort tid som möjligt och så länge som de ***skäl*** som fastställs i artikel 29 är uppfyllda och det är nödvändigt för att säkerställa ett ***effektivt och*** framgångsrikt återvändande ***av tredjelandsmedborgaren***.
2. När det framkommer att ***skälen*** i artikel 29 inte längre är uppfyllda ska ■ tredjelandsmedborgaren ■ frigges ***från förvaret enligt denna förordning***. En sådan frigivning ska inte hindra tillämpning av åtgärder ■ i enlighet med ***artiklarna 23–23c***.

3. Förvaret får inte överstiga 12 månader i en ■ medlemsstat. ■ Om återvändandeförfarandet sannolikt kommer att pågå längre på grund av den berörda tredjelandsmedborgarens bristande samarbete eller förseningar i erhållandet av nödvändig dokumentation från tredjeländer, *eller vid exceptionella omständigheter i enlighet med nationell rätt, får förvaret tillämpas under en längre period men får inte överstiga 24 månader i en medlemsstat.*

Om tredjelandsmedborgaren har begett sig till en annan medlemsstat och hans eller hennes beteende utgör ett skäl för förvar enligt artikel 29.3 ska en ny förvarsperiod tillämpas.

- 3a. *Efter utgången av den maximala förvarsperioden på 24 månader enligt punkt 3 får förvar tillämpas under ytterligare perioder på upp till totalt 6 månader, när det finns en risk för avvikande och om en eller flera av följande förändringar i omständigheterna tyder på rimliga utsikter till ett avlägsnande:*

- a) *Det finns ny viktig information om tredjelandsmedborgarens identitet.*
- b) *Resehandlingar har erhållits eller kan rimligen förväntas erhållas på grund av förändringar i omständigheterna.*
- c) *Samarbetet med tredjelandet har förbättrats.*

När en tredjelandsmedborgare hålls i förvar i enlighet med denna punkt ska medlemsstaten prioritera ett sådant fall för att säkerställa att han eller hon hålls i förvar under så kort tid som möjligt.

- 4. Utgången av *de* maximala *förvarsperioderna* i enlighet med *punkterna 3 och 3a* utesluter inte tillämpning av åtgärder i enlighet med *artiklarna 23 och 23c*.
- 5. *Om en tredjelandsmedborgare samarbetar i fråga om återvändande under förvaret ska den berörda tredjelandsmedborgarens frivilliga återvändande, i förekommande fall, organiseras utan oskäligt dröjsmål. Han eller hon får, när så är relevant, hållas i förvar fram till avresan för att säkerställa ett effektivt återvändande med avseende på punkterna 3 och 3a.*

Artikel 33

Omprövning av beslut om förvar

1. **Medlemsstaterna ska säkerställa att** beslut om förvar ■ omprövas ■ minst var *sjätte* månad, antingen på begäran av den berörda tredjelandsmedborgaren eller på eget initiativ.
2. **Medlemsstaterna ska säkerställa att** beslut om förvar av ensamkommande barn ■ omprövas på eget initiativ ■ minst var tredje månad, *eller på begäran av det berörda ensamkommande barnet eller dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 20.2.*
3. Om förvar har beslutats eller förlängts av administrativa myndigheter ska medlemsstaterna ■
 - a) *föreskriva att ett beslut om en* rättslig prövning av förvarsbeslutets laglighet ska *fattas* så snabbt som möjligt *inom en tidsfrist som fastställs i nationell rätt* efter det att förvaret har inletts ■ , eller

- b) **ge** tredjelandsmedborgaren ■ rätt att inleda ett förfarande genom vilket förvarsbeslutets laglighet **ska** bli föremål för rättslig prövning, vilket **det** ska **beslutas om** så snabbt som möjligt **inom en tidsfrist som fastställs i nationell rätt** efter att det relevanta förfarandet har inletts ■ . Medlemsstaterna ska i sådana fall omedelbart när förvaret inleds informera den berörda tredjelandsmedborgaren om möjligheten att inleda ett sådant förfarande.

Om en tredjelandsmedborgare hålls i förvar under en period som överstiger den maximala förvarsperioden på 24 månader enligt artikel 32.3a, och denna förlängning överstiger 3 månader, ska beslutet om förvar omprövas av en domstol minst var tredje månad.

Artikel 34

Förhållanden i samband med förvar

1. Förvar ska i ***allmänhet*** ske i särskilda anläggningar, som kan utgöra särskilda avdelningar inom andra anläggningar. Om en medlemsstat inte kan sörja för förvar i sådana anläggningar, utan måste använda fängelseanläggningar, ska tredjelandsmedborgare ***i möjligaste mån*** hållas avskilda från vanliga interner.
2. Tredjelandsmedborgare som hålls i förvar ska ha tillträde till utomhusutrymmen. ***Tillträdet till utomhusutrymmen får begränsas under en begränsad tidsperiod, om det är nödvändigt och proportionellt för att säkerställa en välfungerande förvarsanläggning.***
3. Tredjelandsmedborgare i förvar ska på begäran ges möjlighet att vid tillfälle ta kontakt med juridiska ombud, familjemedlemmar och behöriga konsulära myndigheter.

4. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid de särskilda behoven hos sårbara personer som hålls i förvar . Akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar ska tillhandahållas tredjelandsmedborgare som hålls i förvar.
5. Juridiska ombud, familjemedlemmar, behöriga konsulära myndigheter och relevanta och behöriga nationella, internationella och icke-statliga organisationer och organ ska ha möjlighet att besöka alla förvarsanläggningar och kommunicera med tredjelandsmedborgarna och besöka dem under förhållanden som innebär att privatlivet respekteras. För sådana besök får tillstånd *och andra lämpliga villkor* krävas, *inbegripet utfärdande i förväg av ett lämpligt säkerhetsgodkännande från en behörig myndighet i enlighet med nationell rätt. Medlemsstaterna får införa begränsningar av sådant tillträde med stöd av nationell rätt om sådana begränsningar är objektivt nödvändiga för säkerheten, den allmänna ordningen eller den administrativa förvaltningen av anläggningen.*

6. Tredjelandsmedborgare som hålls i förvar ska ges ■ information som förklarar de regler som tillämpas i anläggningen och anger deras rättigheter och skyldigheter ■ på ett språk som de förstår *eller rimligen kan förväntas förstå*. Detta ska inbegripa information om deras rätt enligt nationell rätt att kontakta de personer eller organ som avses i punkterna 3 och 5.

6a. *Tredjelandsmedborgare som konstaterats utgöra en säkerhetsrisk enligt artikel 16 får omfattas av förstärkta säkerhetsarrangemang i förvarsanläggningar, inbegripet skärpta åtgärder för avskildhet eller ökad tillsyn, under den tid som är strikt nödvändig för att hantera risken och underlätta deras återvändande.*

Artikel 35

Villkor för förvar av *ensamkommande* barn och familjer *med underåriga*

1. Ensamkommande barn och familjer med underåriga ska hållas i förvar endast som en sista utväg och så kort tid som möjligt, med beaktande av barnets bästa.
2. ■ Ensamkommande barn *och familjer med underåriga* ska *under förvarsperioden* tillhandahållas separat inkvartering som garanterar adekvat skydd av privatlivet. Personalen ska ha lämplig utbildning, och anläggningarna ska anpassas för att ta hänsyn till *de underårigas* behov *och deras* ålder och kön ■ .
3. Underåriga som hålls i förvar ska ha möjlighet att delta i fritidsverksamhet, inbegripet lekar och aktiviteter som lämpar sig för deras ålder, och ska ha tillgång till undervisning *eller utbildningsverksamhet* i det format som är lämpligast sett till hur länge de hålls i förvar.

Kapitel VI
ÅTERTAGANDE

Artikel 36
Återtagande

1. Efter att ha utfärdat ett ■ beslut om återvändande ■ ska de behöriga myndigheterna *när så är relevant, i förekommande fall med stöd av Frontex, ■ inleda återtagandet, inbegripet, i tillämpliga fall, bekräftelse av en tredjelandsmedborgares medborgarskap, utfärdande av en resehandling för tredjelandsmedborgaren och organisering av en återvändandeinsats.*

■

I tillämpliga fall ska den europeiska resehandlingen för återvändande användas i enlighet med det tillämpliga återtagandeinstrumentet och förordning (EU) 2016/1953³⁶.

- 7. *Återtagandet* i tredjeländer ska stödjas av särskilda EU-sambandsmän för återvändande som finansieras av unionen. Sådana sambandsmän ska ingå i strukturen för unionens delegationer och nära samordna med kommissionen när det gäller att förverkliga unionens berörda politiska prioriteringar.

³⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1953 av den 26 oktober 2016 om inrättandet av en europeisk resehandling för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och om upphävande av rådets rekommendation av den 30 november 1994 (EUT L 311, 17.11.2016, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

*Artikel 37a**Den externa dimensionen och samarbete med tredjeländer*

Unionen och medlemsstaterna ska säkerställa att återvändandepolitikens externa dimension utgör en integrerad del av den övergripande strategin för migrationshantering.

Om bristande samarbetsvillighet från ett tredjelands sida konstateras eller om en eller flera medlemsstater stöter på svårigheter i samarbetet med tredjeländer om återtagande, ska unionen och medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder, inbegripet att använda villkorlighet när det gäller alla relevanta politikområden och verktyg, såsom viseringspolitik samt handel och utveckling, i enlighet med vad som föreskrivs i de unionslagstiftningsakter som reglerar dessa och för de medlemsstater som är bundna av dessa akter, i syfte att stödja förutsägbara och effektiva återvändandeförfaranden med tredjeländer och säkerställa ett effektivt och varaktigt samarbete om återtagande.

Kapitel VII
DELNING OCH ÖVERFÖRING AV PERSONUPPGIFTER

Artikel 38
Informationsutbyte mellan medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna ska använda alla lämpliga metoder för samarbete och informationsutbyte för att genomföra denna förordning.
2. Informationsutbytet ska ske på begäran av en medlemsstat och får äga rum endast mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter.
3. Medlemsstaterna ska på begäran lämna varandra **tillgänglig** information om en person som omfattas av denna förordning i syfte att genomföra återvändandeförfarandet ■ och tillhandahålla **återvändande- och** återanpassningsstöd.
4. Om den information som avses i punkt 3 kan utbytas genom de EU-informationssystem som avses i artikel 4.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/818³⁷ eller genom tilläggsinformation i enlighet med förordning (EU) 2018/1860, ska informationen **i regel** utbytas endast på dessa sätt.

³⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/818 av den 20 maj 2019 om inrättande av en ram för interoperabilitet mellan EU-informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, asyl och migration och om ändring av förordningarna (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 och (EU) 2019/816 (EUT L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. *I begäran om information* ska *det* anges vad som ligger till grund för *den*.
6. Den information som avses i punkt 3 *får* särskilt innehålla följande:
- a) Information som är nödvändig för att fastställa tredjelandsmedborgarens identitet och, i tillämpliga fall, identiteten på hans eller hennes familjemedlemmar, släktingar och andra anhöriga ■ .
 - b) Information som rör de biometriska uppgifter som tredjelandsmedborgaren lämnat i enlighet med förordning (EU) 2024/1358 ■ .
 - c) Information om tredjelandsmedborgarens medborgarskap och *eventuella* resehandling(ar) ■ .
 - d) Information om tredjelandsmedborgarens bosättningsort, resvägar, språk och kontaktuppgifter (e-postadress(er) och telefonnummer).

- e) Information om *uppehållsstatus eller tillstånd som ger rätt till vistelse, inbegripet* uppehållshandlingar eller viseringar *samt eventuella ansökningar eller förlängningar av dessa*, som har utfärdats av en medlemsstat eller ett tredjeland.
- f) Information om återvändandeinsatsen avseende tredjelandsmedborgaren ■ .
- g) Information om tredjelandsmedborgarens återanpassning, *inbegripet information om sårbarhet, i tillämpliga fall*.
- h) Skälen till alla beslut om återvändande som fattats avseende tredjelandsmedborgaren.
- ha) *Information om tredjelandsmedborgarens efterlevnad av skyldigheterna enligt artikel 21 eller åtgärder enligt artikel 23.*
- i) Information om huruvida tredjelandsmedborgaren har hållits i förvar eller om alternativ till förvar har tillämpats på personen.

- j) Information som rör uppgifter ur kriminalregistret eller det hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet som tredjelandsmedborgaren utgör.
 - k) Information om tredjelandsmedborgarens sårbarhet, hälsa och medicinska behov.
7. Den anmodade medlemsstaten ska vara skyldig att svara så snart som möjligt, senast inom *två* veckor.
- 7a. *Ett uteblivet, ofullständigt eller försenat svar från en medlemsstat på en begäran som gjorts i enlighet med denna artikel får inte hindra eller försena den verkställighet av ett beslut om återvändande eller ett beslut om avlägsnande som har inletts av en annan medlemsstat. Den anmodande medlemsstaten får gå vidare på grundval av den information som dess behöriga myndigheter redan har tillgång till, i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.*

8. Den information som utbyttts får användas endast för de ändamål som anges i punkt 3. I varje medlemsstat får sådan information, beroende på dess typ och den mottagande myndighetens befogenheter, lämnas endast till myndigheter eller rättsliga myndigheter som ansvarar för återvändandeförfarandet, ***återtagandet*** eller tillhandahållandet av återanpassningsstöd.
9. ***Medlemsstaterna ska på begäran överföra en tredjelandsmedborgares resehandlingar i original till varandra, om resehandlingarna är nödvändiga för att säkerställa återvändande.***

Artikel 39

Överföring av uppgifter om tredjelandsmedborgare till tredjeländer för ***återvändande***, återtagande och återanpassning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 40■ och 41 får de uppgifter som avses i artikel 38.6 a–h behandlas och överföras av en behörig myndighet och, i tillämpliga fall, Frontex till ett tredjelands behöriga myndighet ***eller tredje parter som är behöriga för återanpassningsstöd eller andra uppgifter kopplade till genomförandet av återvändandet, såsom flygbolag eller vårdgivare, om det är nödvändigt för återvändandet, återtagandet eller återanpassningen.***

-
3. När medlemsstaterna och Frontex överför personuppgifter i enlighet med punkt 1 ■ ska de säkerställa att dessa överföringar är förenliga med kapitel V i förordning (EU) 2016/679 respektive kapitel V i förordning (EU) 2018/1725.
 4. Om en överföring görs i enlighet med punkt 1 ■ ska överföringen dokumenteras och dokumentationen på begäran göras tillgänglig för den behöriga tillsynsmyndighet som inrättats i enlighet med artikel 51.1 i förordning (EU) 2016/679 och artikel 52.1 i förordning (EU) 2018/1725, inbegripet datum och tidpunkt för överföringen och information om det mottagande tredjelandets behöriga myndighet. ***Denna dokumentation ska begränsas till information som är strikt nödvändig för att påvisa överensstämmelse med den rättsliga grunden för överföringen och får inte medföra några ytterligare rapporteringsskyldigheter för medlemsstaterna.***

Artikel 40

Överföring av uppgifter om tredjelandsmedborgares fällande domar till tredjeländer för *återvändande*, återtagande och återanpassning

1. Uppgifter om en eller flera fällande domar i brottmål mot en tredjelandsmedborgare får i enskilda fall behandlas och överföras av en behörig myndighet och, i tillämpliga fall, Frontex till ett tredjelands behöriga myndighet ***eller tredje parter som är behöriga för återanpassningsstöd eller andra uppgifter kopplade till genomförandet av återvändandet*** när följande villkor är uppfyllda:
 - a) Den tredjelandsmedborgare vars personuppgifter överförs har under de senaste 25 åren dömts för ett terroristbrott eller under de senaste 15 åren dömts för något annat brott som förtecknas i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240³⁸ ***eller har begått ett brott som medför en frihetsberövande påföljd i minst två år enligt nationell rätt eller har begått flera brott som medför en frihetsberövande påföljd i minst ett år enligt den dömande medlemsstatens nationella rätt.***

³⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226 (EUT L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- b) Överföringen av uppgifter är nödvändig för *återvändandet, återtagandet eller tillhandahållandet av ett skräddarsytt icke-ekonomiskt återanpassningsstöd*.

■

- d) Den behöriga myndigheten *har kontrollerat* och ■ Frontex har, *i tillämpliga fall*, ■ försäkrat sig om att överföringen *av uppgifter* inte riskerar att bryta mot principen om non-refoulement.
- e) Den behöriga myndigheten *har kontrollerat* och ■ Frontex har, *i tillämpliga fall*, ■ försäkrat sig om att överföringen *av uppgifter* inte riskerar att bryta mot artikel 50 i stadgan.

- 3. När medlemsstaterna och Frontex överför personuppgifter i enlighet med punkt 1 eller 2 ska de säkerställa att dessa överföringar är förenliga med kapitel V i förordning (EU) 2016/679 respektive kapitel V i förordning (EU) 2018/1725.

4. Om en överföring görs i enlighet med punkt 1 ■ ska överföringen dokumenteras och dokumentationen på begäran göras tillgänglig för den behöriga tillsynsmyndighet som inrättats i enlighet med artikel 51.1 i förordning (EU) 2016/679 och artikel 52.1 i förordning (EU) 2018/1725, inbegripet datum och tidpunkt för överföringen, information om det mottagande tredjelandets behöriga myndighet, motiveringen till att överföringen uppfyller de villkor som anges i punkt 1 ■ och vilka personuppgifter som överförts. ***Denna dokumentation ska begränsas till information som är strikt nödvändig för att påvisa överensstämmelse med den rättsliga grunden för överföringen och får inte medföra några ytterligare rapporteringsskyldigheter för medlemsstaterna.***

Artikel 41

Överföring av tredjelandsmedborgares hälsouppgifter till tredjeländer i syfte att genomföra återvändandeinsatser och återanpassning

1. Uppgifter om medicinskt stöd som ska tillhandahållas tredjelandsmedborgare under återvändandeinsatsen får i enskilda fall behandlas och överföras av en behörig myndighet och, i tillämpliga fall, Frontex till ett tredjelands behöriga myndighet ***eller tredje parter som är behöriga för återanpassningsstöd eller andra uppgifter kopplade till genomförandet av återvändandet, såsom vårdgivare***, när följande villkor är uppfyllda:
 - a) Överföringen av uppgifter är nödvändig för att återvändandeinsatsen ska kunna genomföras.

■
 - c) Den behöriga myndigheten ***har kontrollerat*** och **■** Frontex har, ***i tillämpliga fall***, **■** försäkrat sig om att överföringen ***av uppgifter*** inte riskerar att bryta mot principen om non-refoulement.

2. Uppgifter om en tredjelandsmedborgares hälsa *och medicinska behov* får i enskilda fall behandlas och överföras av en behörig myndighet och, i tillämpliga fall, Frontex till en tredje part som är behörig för återanpassningsstöd *eller andra uppgifter kopplade till genomförandet av återvändandet* när följande villkor är uppfyllda:
- a) Överföringen av uppgifter är nödvändig för att det återanpassningsstöd som avses i artikel 46 och som är skräddarsytt enligt tredjelandsmedborgarens medicinska behov ska kunna tillhandahållas.
 - b) Den tredjelandsmedborgare vars personuppgifter överförs har samtyckt till överföringen.
3. När medlemsstaterna och Frontex överför personuppgifter i enlighet med punkt 1 eller 2 ska de säkerställa att dessa överföringar är förenliga med kapitel V i förordning (EU) 2016/679 respektive kapitel V i förordning (EU) 2018/1725.

4. Om en överföring görs i enlighet med punkt 1 eller 2 ska överföringen dokumenteras och dokumentationen på begäran göras tillgänglig för den behöriga tillsynsmyndighet som inrättats i enlighet med artikel 51.1 i förordning (EU) 2016/679 och artikel 52.1 i förordning (EU) 2018/1725, inbegripet datum och tidpunkt för överföringen, information om det mottagande tredjelandets behöriga myndighet, motiveringen till att överföringen uppfyller de villkor som anges i punkt 1 eller 2 och vilka personuppgifter som överförts. ***Denna dokumentation ska begränsas till information som är strikt nödvändig för att påvisa överensstämmelse med den rättsliga grunden för överföringen och får inte medföra några ytterligare rapporteringsskyldigheter för medlemsstaterna.***

Kapitel VIII
GEMENSAMT SYSTEM FÖR ÅTERVÄNDANDE

Artikel 42

Komponenter i ett gemensamt system för återvändande

1. Ett gemensamt system för återvändande enligt denna förordning ska bestå av följande:
 - a) Ett gemensamt förfarande för återvändande av tredjelandsmedborgare som inte har rätt att vistas *på medlemsstaternas territorium*.
 - b) Ett system för erkännande och verkställighet av beslut om återvändande mellan medlemsstaterna.
 - c) **■**
 - d) Digitala system för hantering av återvändande, återtagande och återanpassning av tredjelandsmedborgare.
 - e) Samarbete mellan medlemsstaterna.
 - ea) *Tillräcklig förvarskapacitet enligt vad som fastställts av medlemsstaten med hänsyn till de faktiska behoven.*
 - f) *Ekonomiskt stöd från unionen och operativt stöd från unionens organ och byråer ■ i linje med deras respektive mandat.*

- 1a. Utvecklingen av digitala system ska i största möjliga mån bygga på befintliga nationella infrastrukturer och interoperabla unionssystem och får inte skapa ytterligare rapporterings- eller förfarandebördor för medlemsstaterna.**
2. Unionen och medlemsstaterna ska fastställa gemensamma prioriteringar på området återvändande ■ och återanpassning och säkerställa nödvändig uppföljning, med beaktande av den europeiska asyl- och migrationshanteringsstrategi som antagits i enlighet med artikel 8 i förordning (EU) 2024/1351, genomförandet av gränsförfarandet för återvändande enligt förordning (EU) **2024/1349**, bedömningen av graden av samarbete mellan tredjeländer och medlemsstaterna vad avser återtagande i enlighet med artikel 25a i förordning (EG) nr 810/2009 samt unionens återtagandeinstrument och andra unionsinstrument som är relevanta för samarbetet om återtagande.

3. Unionen och medlemsstaterna ska säkerställa lojalt samarbete och nära samordning mellan behöriga myndigheter och mellan unionen och medlemsstaterna samt synergier mellan interna och externa komponenter ■ .

Artikel 43

Behöriga myndigheter ■

1. Varje medlemsstat ska i enlighet med nationell rätt utse de behöriga myndigheter som ska ansvara för att fullgöra de skyldigheter som följer av denna förordning.

■

Artikel 44

Samarbete mellan medlemsstaterna

1. Samarbete och bistånd mellan behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 43 ska *i regel* äga rum i syfte att
 - a) möjliggöra transitering genom territoriet för att bidra till att en annan medlemsstats beslut om återvändande kan efterlevas eller resehandlingar kan erhållas,

b) tillhandahålla logistiskt ■ eller annat materiellt bistånd eller bistånd in natura i samband med transitering genom territoriet i enlighet med led a,

ba) underlätta den överföring som avses i artikel 8.1 b,

■

d) stödja en tredjelandsmedborgares avresa till den medlemsstat där han eller hon har rätt att vistas i enlighet med artikel 8.3.

■.

2. *Samarbete och bistånd mellan behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 43 får äga rum, även i syfte att*

a) *leda eller stödja den politiska dialogen och utbytet med myndigheterna i tredjeländer i syfte att underlätta återtagande,*

b) *kontakta de behöriga myndigheterna i tredjeländer för att verifiera tredjelandsmedborgares identitet och erhålla en giltig resehandling,*

- c) *på den anmodande medlemsstatens vägnar organisera de praktiska arrangemangen för verkställighet av återvändande,*
- d) *tillhandahålla logistiskt eller annat materiellt bistånd eller bistånd in natura.*

Artikel 45

Stöd från Frontex

1. Medlemsstaterna får begära att deras behöriga myndigheter bistås av experter som utplacerats eller stöds av Frontex, inbegripet sambandsmän för återvändande och andra sambandsmän, i enlighet med förordning (EU) 2019/1896.
2. Medlemsstaterna ska ge Frontex relevant information om planerade behov av stöd från Frontex för den nödvändiga planeringen av byråns stöd i i enlighet med förordning (EU) **2019/1896**.

Artikel 46

Stöd till återvändande och återanpassning

1. Medlemsstaterna ska **säkerställa tillgång till** rådgivning om återvändande och återanpassning för att, **när så är relevant**, ge tredjelandsmedborgare information och vägledning om alternativ för återvändande och återanpassning, inbegripet de program som avses i punkt 3, så tidigt som möjligt i återvändandeprocessen. Rådgivning om återvändande och återanpassning får kombineras med annan rådgivning i samband med andra migrationsförfaranden i medlemsstaten.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att information om återvändande och återanpassning ■ tillhandahålls **senast när** beslutet om återvändande utfärdas ■ .
3. Medlemsstaterna ska **säkerställa tillgång till återvändande- och återanpassningsprogram som stöds eller finansieras på nationell nivå eller unionsnivå. Sådana** program ■ ska **omfatta** logistiskt, ekonomiskt **eller** annat materiellt bistånd eller bistånd in natura eller incitament, inbegripet återanpassningsstöd i återvändandelandet, som tillhandahålls en tredjelandsmedborgare.

4. *Återvändande- och* återanpassningsstöd ska inte vara en individuell rättighet och får inte utgöra en förutsättning för återtagandeförfarandet.
5. Det stöd som tillhandahålls genom programmen för återvändande och återanpassning ska återspegla tredjelandsmedborgarens grad av samarbetsvillighet och efterlevnad och får *minskas* med tiden *eller dras tillbaka*. Följande kriterier *får* beaktas vid fastställandet av typen och omfattningen av återvändande- och återanpassningsstödet, i tillämpliga fall:
 - a) Den berörda tredjelandsmedborgarens samarbetsvillighet under återvändande- och återtagandeförfarandet, i enlighet med artikel 21.
 - b) Huruvida tredjelandsmedborgaren återvänder frivilligt eller är föremål för avlägsnande.

- c) Huruvida tredjelandsmedborgaren är medborgare i ett tredjeland som förtecknas i bilaga II till förordning (EU) 2018/1806³⁹.
- d) Huruvida tredjelandsmedborgaren har dömts för ett brott.
- e) Huruvida tredjelandsmedborgaren har särskilda behov på grund av att han eller hon är en sårbar person, en underårig, ett ensamkommande barn eller en del av en familj.
- f) *Ytterligare kriterier enligt nationell rätt.***

6. Det stöd som avses i denna artikel får inte beviljas tredjelandsmedborgare som redan har fått ett annat eller samma stöd från en medlemsstat eller unionen. Unionen, medlemsstaterna och Frontex ska säkerställa samstämmighet och samordning när det gäller återanpassningsstöd.

Kapitel IX

SLUTBESTÄMMELSER

³⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (kodifiering) (EUT L 303, 28.11.2018, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

Artikel 47
Krissituationer

1. I situationer där ett exceptionellt stort antal tredjelandsmedborgare som ska återvända utgör en oförutsett stor belastning på förvarsanläggningarna i en medlemsstat eller dess administrativa personal eller personal inom rättsväsendet får medlemsstaten i fråga så länge som den exceptionella situationen består besluta att tillämpa längre tidsfrister ■ än dem som föreskrivs i **artiklarna 27.1, 33.3 och 38.7** och vidta brådsakande åtgärder vad gäller förhållanden vid förvar som avviker från vad som föreskrivs i artiklarna 34.1 och 35.2. ***Medlemsstaterna får tillfälligt anpassa administrativa förfaranden och interna rapporteringskrav för att påskynda återvändandeinsatser, förutsatt att sådana anpassningar är strikt nödvändiga för att hantera den exceptionella situationen.***

2. Medlemsstaten ska informera kommissionen utan dröjsmål när den tillgriper sådana exceptionella åtgärder. Den ska också informera kommissionen så snart som de förhållanden som motiverar dessa exceptionella åtgärder inte längre föreligger.
3. Denna artikel får inte på något sätt tolkas som att den tillåter medlemsstaterna att åsidosätta sin allmänna skyldighet att vidta alla lämpliga, både allmänna och särskilda, åtgärder för att säkerställa att deras skyldigheter enligt denna förordning fullgörs.

Artikel 48

Statistik

1. ***För övervakning av återtagandesamarbetet med tredjeländer får kommissionen årligen begära att följande uppgifter om berörda tredjeländer, uppdelade efter tredjeland, lämnas till Frontex:***

- a) Antal *begäranden om bekräftelse av medborgarskap och antal positiva och negativa svar som mottagits när det gäller begäranden om bekräftelse på medborgarskap.*
- b) Antal *begäranden om utfärdande av resehandlingar, däribland antal begäranden om utfärdande av resehandlingar i fall där medborgarskap bekräftats, antal resehandlingar som utfärdats av tredjelandsmyndigheterna och antal negativa svar på begäranden om resehandlingar.*

- 2. *Frontex ska bevilja kommissionen tillgång till de uppgifter som avses i punkt 1. De uppgifter som avses i leden a–b, uppdelade efter medlemsstat, får lämnas till tredjeländer i syfte att övervaka genomförandet och efterlevnaden av återtagandeskyldigheterna, inbegripet inom ramen för unionens återtagandeinstrument.*

3. Medlemsstaterna ska *på kommissionens begäran tillhandahålla den information som krävs för att slutföra bedömningen enligt artikel 9.12, särskilt statistik om antalet tredjelandsmedborgare som är föremål för beslut om återvändande som utfärdats av en annan medlemsstat och antalet tredjelandsmedborgare som avlägsnats eller återvänt på grundval av erkända beslut om återvändande och, i förekommande fall, beslut om avlägsnande som utfärdats av en annan medlemsstat inom en angiven tidsperiod.*

I

4. *Kommissionen ska, vid tillämpning av denna artikel och när så är möjligt, använda den information som görs tillgänglig i enlighet med förordning (EG) nr 862/2007.*
5. *Om kommissionen lägger fram ett lagstiftningsförslag enligt artikel 9.13 ska den vid behov föreslå ändringar av den här artikeln, med beaktande av relevant lagstiftningsutveckling på digitaliseringsområdet.*

Artikel 49
Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas. Om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 50
Rapportering

1. Senast den ... [*fem år efter denna förordnings ikraftträdande*] och därefter vart femte år ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och till rådet om tillämpningen av denna förordning i medlemsstaterna och vid behov föreslå ändringar.

2. Medlemsstaterna ska, på kommissionens begäran, senast nio månader innan den tidsfristen löper ut lämna all **tillgänglig** information som behövs för att utarbeta rapporten **i enlighet med punkt 1. Kommissionen ska, när så är möjligt, använda den information som görs tillgänglig i enlighet med förordning (EG) nr 862/2007.**

Artikel 51

Upphävande

1. Direktiv 2008/115/EG, direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG upphör att gälla ■ för de medlemsstater som är bundna av denna förordning **den dag då denna förordning börjar tillämpas enligt artikel 52.3.**
2. Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till denna förordning och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilagan.

Artikel 52

Ikraftträdande *och tillämpning*

1. Denna förordning träder i kraft ■ dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. *Artiklarna 1, 2.1–2.3, 4.3, 5, 7.8, 7.9, 17, 18, 19, 36, 37a, 43, 45, 49, 50 och 51 i denna förordning ska tillämpas från och med ikraftträdandet.*
3. *De övriga bestämmelserna i denna förordning ska tillämpas från och med den ... [EUT: Vänligen för in det datum som motsvarar 12 månader från dagen för ikraftträdandet].*
4. *Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.*

Utfärdad i ■

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

Ordförande